

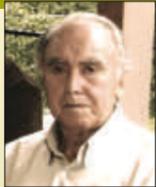
ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΕΤΟΣ 27ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΟΥ 114 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2020
ΕΚΔΙΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ
Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

Δημοσιογραφικά ψήγματα με ιστορικό ενδιαφέρον

Γράφει ο **Λάμπρος Γριβέλλας**
lampgriv@gmail.com

Δεν είναι πολλοί εκείνοι που ασχολήθηκαν με την ιστορία της Καρδίτσας και της περιοχής της τα παλαιότερα χρόνια. Έτσι, τα περισσότερα στοιχεία που μας παραδόθηκαν τα οφείλουμε σε δημοσιογράφους, όπως ο **Γεώργιος Μαρινόπουλος** από τη Λαμία, που το Σεπτέμβριο του 1882 ίδρυσε στην Καρδίτσα την βραχυβία εφημερίδα "ΚΑΡΔΙΤΣΑ", για την οποία γράψαμε σε προηγούμενα φύλλα των "Ζ.Χ.", και ο **Απόστολος Γεωργίου Σαμαρόπουλος**, από τον Παλαμά Καρδίτσας, που λίγα χρόνια αργότερα ίδρυσε την εφημερίδα "ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΣ" καθώς και την εφημερίδα "ΑΓΡΑΦΑ", της οποίας δεν κατάφερα να βρω κάποιο φύλλο.

Σταχυολογώντας τα δημοσιεύματα και τις διαφημίσεις των παραπάνω εφημερίδων βγάριζαμε πολλούς "λαγούς", ειδήσεις, με άλλα λόγια,

που προδίδουν ιστορικά γεγονότα του τόπου μας. Ξεφυλλίζοντας τον "ΟΔΗΓΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ, 1901" (εικόνα) του Απόστολου Σαμαρόπουλου, που επανεκδόθηκε σε δεύτερη έκδοση από τις "ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΑ" το 1992, βρίσκουμε ένα σπάνιο κείμενο για την Καρδίτσα, όπως την είδε το έτος 1877 ένας Τούρκος περιηγητής. Το κείμενο μεταφράστηκε από τα αραβο-περσοτουρκικά, από τον Καρδίτσιώτη δάσκαλο Χρήστο Καλοκαιρινό:

Η πρώτη εφημερίδα της Καρδίτσας. Το πρώτο φύλλο κυκλοφόρησε στις 8 Σεπτεμβρίου 1882.

Συνέχεια στην 3η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο θα διαβάσετε...

1. Λάμπρου Γριβέλλα: "Δημοσιογραφικά ψήγματα με ιστορικό ενδιαφέρον" σελ.....1-3
2. Νικολάου Κατοίκου: "Μάθημα ελευθερίας. Ανωνύμου του Έλληνα".....1-4
3. Παρμενίωνα Μπώλου: "Φθινοπωρινοί στοχασμοί" (Διήγημα).....1-4
4. Βασίλη Καραγιάννη: "Το οδοιπορικό Καρδίτσα-Ραχούλα".....1-5
5. Παναγιώτη Κατσιούλα: "Ο τραχανάς του Λάλα".....1-4
6. Θωμά Κίτσα: "Το παιδί και το παιχνίδι".....1-4
7. Σούλα Τόσκα-Κάρμα: "Έθιμα της Αργιθέας γύρω από τη γέννηση του παιδιού".....1-8
8. Κοινωνικά-Συνδρομές-Προσφορές στο Σύλλογο κ.ά.2
9. Λαογραφικές Εφημερίδες του τόπου μας.....6
10. Διαχρονική ποίηση.....7
11. Οικισμός Ιτάμου (Παρουσίαση βιβλίου).....7
12. Η πίτα του Συλλόγου (Εικόνες).....7
13. Βασιλείου Τάκη: "Τα αρπάγια" χρήματα.....8
14. Αλκυωνίδες μέρες.....8
15. Εθνικός Διατροφικός Οδηγός (Οιονοπευματώδη ποτά).....9
16. Γεωργίου Κλήμου: "Η γιαγιά μου η Αγόρω".....9
17. Πέτρου Παπαζαρκάδα: "Έλληνας είμαι".....9
18. Άγγελου Ζαχαρόπουλου: "Η μαθητική-φοιτητική γενιά της ταραγμένης δεκαετίας 1940-1950".....10
19. Ο Αίσωπος και οι μύθοι του.....10
20. Αλεξάνδρου Παρλάντζα: "Κολάστρα και βραστόγαλο".....10
21. Χρήστου Α. Τούμπουρου: "Τα πιστόφια".....11
22. Λάμπρου Γριβέλλα: "Δάσκαλος στον Κοκκινόβραχο" (Διήγημα).....11
23. Οι επιδημίες στην Ελλάδα και ο κορονοϊός (Χρονογράφημα).....12
24. Το Πολιτικό μνημόσυνο του Φλωράκη.....12
25. Ανακαινίστηκε το Αγροτικό Ιατρείο Ραχούλας.....12

Συνέχεια στην 4η σελ.

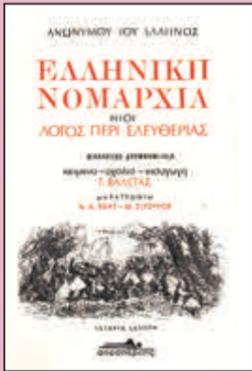
Μάθημα ελευθερίας Ανωνύμου του Έλληνα

Επιμέλεια **Νικολάου Κατοίκου**
Κλασικού Φιλολόγου

Η "Ελληνική Νομαρχία" (Νομαρχία = διακυβέρνηση με νόμους) είναι κορυφαίο λόγιο έργο του ελληνικού προεπαναστατικού διαφωτισμού που συνέγραψε ο "Ανώνυμος ο Έλληνας", χωρίς να αποκαλύψει το όνομά του, προφανώς, γιατί τότε "όλα τὰ σκιαζέ η φοβέρα/ και τα πλάκωνε η

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Το καλοκαίρι ξεψύχησε στο αέρινο κρεβάτι του γλυκού Σεπτεμβρίου, χαμόγελο που χάθηκε μαζί με τις ζεστές υποσχέσεις -ιντερμέδια χαράς- κοντά στον κοχυλιών τη σιωπή και στο τραγούδι της θάλασσας, που το απίθωσε περιδιαβαίνοντας τα ακρογιάλια, γλυκόδουρτο μουρμουρητό για κείνους που δεν αγάπησε πολύ και για κείνους που τους κράτησε στην αγκαλιά της.

Και μεις μείναμε ακουμπισμένοι στον αγκώνα της ανάμνησης, φυλλομετρώντας τις σημειώσεις του καλοκαιριού, γραμμένες στην ξανθή αμμουδιά ή στην αμεριμνήσια των πρώτων ματιών του κόσμου, που η χαρά τους ερχόταν από την καρδιά μας, σαν φερωτά μηνύματα αγάπης.

Του **Παρμενίωνα Μπώλου**, Φιλολόγου

Συνέχεια στην 4η σελ.

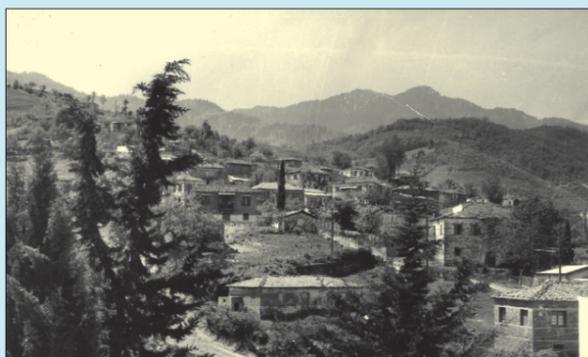
ΤΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑ - ΡΑΧΟΥΛΑ

Γράφει ο **Βασίλης Χρ. Καραγιάννης**

Όσα παιδιά οι γονείς των ήσαν ευκατάστατοι και φιλοδοξούσαν να ξεφύγουν αυτά από τη φτώχεια και τη μιζέρια και να ζήσουν μια ζωή πιο άνετη και ανθρώπινη, μακριά από τα γουμαρόξυλα, τον μόχθο, τον κόπο και την ταλαιπωρία μιας σκληρής και γεμάτης πίκρες ζωής και αποφάσιζαν να τα στείλουν στον γυμνάσιο, τα παιδιά αυτά θεωρούνταν από τους συμμαθητές τους και από όλο το χωριό καλότυχα, προνομιούχα και τυχερά, διότι ανοιγόταν γι' αυτά καινούριος και ελπιδοφόρος δρόμος. Τα παιδιά αυτά έπρεπε να έχουν έφεση προς τα γράμματα, να είναι καλοί μαθητές στο σχολείο και ικανά να πάρουν τον καλό και ίσιο δρόμο της προόδου και της προκοπής. Και πράγματι τα παιδιά αυτά, με κόπο, μόχθο και θέληση ανταποκρίνονταν και υλοποιούσαν τα όνειρα και τις ελπίδες των γονιών τους.

Συνέχεια στην 5η σελ.

Άποψη του χωριού μας από τη εκκλησία, με φόντο την Τσιούκα.

Ο τραχανάς του Λάλα

Γράφει ο **Παναγιώτης Κατσιούλας**

Μια μέρα του Φλεβάρη που έκανε πολύ κρύο, παρ' ότι μέσα στο σπίτι είχε 24ο C, εμένα είχαν παγώσει τα χέρια και τα πόδια μου. Τότε, θυμήθηκα τα νιάτα μου και αποφάσισα να κάμω τραχανά για βραδινό. Αφού έφαγα τον τραχανά, αισθάνθηκα μια αλλαγή στα χέρια και στα πόδια μου. Έτσι, μου ήρθε στο νου ο τραχανάς που έφαγα στο Λάλα της Αχαΐας, όταν υπηρετούσα στη χωροφυλακή, περί το τέλος του Εμφύλιου.

Το 1949 υπηρετούσα στο Επιτελείο της Διοικήσεως Χωρ/λακής Αχαΐας, στην Πάτρα, ως γραφέας. Στις 18 Ιανουαρίου, του Αγίου Αθανασίου, του ίδιου έτους, περί την 9η πρωινή

Συνέχεια στην 4η σελ.

Το παιδί και το παιχνίδι

Γράφει ο **Θωμάς Κίτσα**

Το παιχνίδι αρχίζει από τα πρώτα χρόνια της ύπαρξης του παιδιού. Συνεχίζεται και εξελίσσεται σε κάθε φάση ανάπτυξης του αλλάζοντας μορφές. Είναι μια ψυχαγωγική απασχόληση, που προέρχεται από την εσωτερική ανάγκη για ελευθερία, αυθόρμητη, αυτόβουλη ενεργοποίηση των ψυχοσωματικών δυνάμεών του.

Είναι αναγκαίο οι γονείς να αφήνουν χώρο και χρόνο στα παιδιά να παίζουν, γιατί το παιχνίδι καλλιεργεί τη συντροφικότητα και συμβάλλει στην άσκηση του σώματος και του πνεύματος. Έχει διαπιστωθεί επιστημονικά, ότι το παιχνίδι βοηθάει στην υγιή ανάπτυξη του παιδιού, αφού εξαιτίας της συνεχούς κίνησης, που απαιτεί το παιχνίδι, η

Συνέχεια στην 4η σελ.

Έθιμα της Αργιθέας γύρω από τη γέννηση του παιδιού Από το βιβλίο "Λαογραφικά Αργιθέας Θεσσαλικών Αγράφων"

5ο

Παλιά δεν υπήρχαν τα σύγχρονα μέσα για να μη δημιουργούνται επιπλοκές στο αφαλόκομμα του μωρού. Έκοβαν ένα κομμάτι μάλινο ύφασμα, τό 'καιναν και τη στάχτη του, που την έλεγαν "σκρούμπο", την τοποθετούσαν στο συγκεκριμένο σημείο που είχε δημιουργηθεί η μικρή πληγή. Αυτό συνεχιζόταν επί μια εβδομάδα περίπου, μέχρις ότου επουλωθεί η μικρή πληγή. Αν στο παιδί -την ώρα της γέννας ή λίγο αργότερα- κόβονταν η αναπνοή

Γράφει η **Λαογράφος Σούλα Τόσκα-Κάρμα**

Συνέχεια στην 8η σελ.

Για τους μικρούς μας φίλους

Η γιαγιά

Είναι η καλή μου
η γιαγιά,
μα γλυκιά δασκάλα,
Παναγιά.

Συμβουλές μου δίνει
και ευχές,
μου 'μαθε ιστορίες,
προσευχές.

Ξέρει παραμύθια
θησαυρό,
μου 'μαθε τραγούδια
και χορό.

Μέχρι και παιγνίδια
μου ιστορεί,
θέλει να τα παίξει,
δεν μπορεί!

ΜΑΡΚΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Σοφά Επιγράμματα

Ένα επίγραμμα του Ανάχαρη (6ος αι. π.Χ.)

"Ονειδιζόμενος υπό Αττικού, ότι Σκύθης
εστίν, έφη. Αλλ' εμοί μεν όνειδος η πατρίς,
ου δε τη πατρίδι".

Κάποιοι Αθηναίος λοιδορούσε ένα
Σκύθη (ίσως τον ίδιο το σοφό, που ήταν
Σκύθης), τον αποκαλούσε δηλαδή βάρβα-
ρο, επειδή οι Σκύθες ήταν βαρβαρικό φύ-
λο της Θράκης, κι εκείνος του απάντησε:

-Εμένα, βέβαια, με ντροπιάζει η πατρί-
δα μου, εσύ όμως ντροπιάζεις την πατρίδα
σου.

Επιγράμματα του Μενάνδρου (342-252 π.Χ.)

Για τον άνδρα: "Ανήρ δίκαιος εστίν
ουχ ο μη αδικών, αλλ' όστις αδικείν δυ-
νάμενος, μη βούλεται"

(Δίκαιος άνδρας είναι όχι εκείνος
που δεν αδικεί, αλλά όποιος, ενώ μπο-
ρεί να αδικήσει, δεν το κάνει)

Για τη γυναίκα: "Γυναικί κόσμος ο
τρόπος, ου τα χρυσία"

(Στολίδι της γυναίκας είναι η συμπε-
ριφορά της, όχι τα στολίδια).

Ο δεκάλογος του νέου ανθρώπου

Τον έχουν αναρτήσει σε όλα τα γερμανικά σχολεία.

- 1.-Πριν μιλήσεις, άκου.
- 2.-Πριν γράψεις, σκέψου.
- 3.-Πριν ξεδεύσεις, δούλεψε.
- 4.-Πριν προσευχηθείς, συγχώρησε.
- 5.-Πριν πληγωθείς, νιώσε
- 6.-Πριν σχεδιάσεις για το μέλλον, ζήσε το παρόν.
- 7.-Πριν μισήσεις, αγάπα.
- 8.-Πριν παρατήσεις, προσπάθησε.
- 9.-Πριν έρθει το τέλος σου, άφησε το προσωπικό σου αποτύπωμα.
- 10.-Πριν πεθάνεις, ζήσε.

Για την αντιγραφή: Αριστοτέλης Κωτσέλης

Ανιζήματα

- 1) Χωρίς φωνή, χωρίς κορμί, χωρίς φτερά, αλλά ακούγεται καλά.
- 2) Ποιος τ' ακούει όλα, αλλά δεν μπορεί να πει τίποτε;
- 3) Όταν τον θάβουν, ζωντανεύει.
- 4) Γεννιέται ψηλό και πεθαίνει χαμηλό.
- 5) Περπατά με τρία πόδια και βλέπει με τέσσερα μάτια.
- 6) Ανεβαίνει, κατεβαίνει και χωρίς να τρώει, παχαίνει.

αλκρόφο οι 'ο 'σοδάλ ο 'ο 'ησελ οι 'ο 'σοδφο ο 'ο 'ηπο οι 'ο 'ηλι υ 'ο 'η

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- "ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ ο Θεσσαλός"
- "Το Μετερίζι των Αηδονοχωριτών"
- "Η Άρνη"
- "Βίδος ...ο τρίτος κύβος"
- "Τα Χρονικά της Νεράιδας-Δολόπων"

- "Βαθυλακκιώτικα νέα"
- "Η Οξυά"
- "Μαυρέλι"
- "αμάραντος". Μεγάλο κρίμα η διακοπή της έκδοσης.

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ
ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γριβέλλας τηλ. 2441020480
Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Εδώ γελάμε

Ανέκδοτο

Μια 45χρονη γυναίκα έπαθε καρδιακή προσβολή και τη μεταφέρανε επειγόντως στο νοσοκομείο. Ενώ ήταν στο χειρουργείο, είχε μια υπερφυσική εμπειρία. Βλέποντας το Θεό, τον ρώτησε: "Ήρθε η ώρα μου;"

Εκείνος απάντησε: "Όχι, έχεις να ζήσεις ακόμη για 43 έτη, 2 μήνες και 8 ημέρες"

Αφού ανάρρωσε, η γυναίκα αποφάσισε να παραμείνει στο νοσοκομείο και έκανε πλαστική προσώπου, λιποαναρόρυψη, μεγέθυνση μαστών και αφαίρεση κοιλιακού λίπους.

Κάλεσε και κομμώτρια να έρθει να της αλλάξει τα μαλλιά και έναν ορθοδοντικό να της κάνει "λίφτιγκ δοντιών"

Σκέφθηκε, αφού είχε τόσο καιρό μπροστά της, ας τον ζούσε με τον καλύτερο τρόπο. Μετά την τελευταία της πλαστική εγχείριση και, αφού ανάρρωσε, βγήκε από το νοσοκομείο, πέρασε το δρόμο και την πάτησε ένα ασθενοφόρο.

Περνώντας την πύλη του παραδείσου και φθάνοντας μπροστά στον Θεό, απαίτησε να μάθει τι συνέβη:

"Εσύ μου είπες ότι είχα ακόμη 43 χρόνια! Γιατί δεν με έσωσες;"

Κι εκείνος απάντησε: "Δεν σε αναγνώρισα!"

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

- Η Ελένη Κατσιούλα του Γεωργίου έλαβε το δίπλωμα του τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.
- Ο Χρήστος Βρέκος του Σωτηρίου ορκίστηκε Διδάκτωρ Αγρονόμος και Τοπογράφος Μηχανικός της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- Ο Δημήτρης Βρέκος του Σωτηρίου έλαβε το μεταπτυχιακό του δίπλωμα στις Ευφυείς Τεχνολογίες Διαδικτύου του τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής και Ηλεκτρονικών Συστημάτων του Διεθνούς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Θάνατοι

• Χρήστος Ευ. Κελεπούρης. Απεβίωσε στις 7 Δεκεμβρίου 2019 και κηδεύτηκε στη Ραχούλα, σε ηλικία 74 ετών, ο Χρήστος Ευαγγέλου Κελεπούρης. Ο Χρήστος υπήρξε - με την κλασική σημασία του όρου- ήρωας της ζωής. Έζησε την παιδική του ηλικία χωρίς πατέρα και ανατράφηκε με μύριες δυσκολίες από τη μάνα και τη μαριά, τη Στέργινα. Νέος παντρεύτηκε τη Σταμάτω Σωτηρίου Γριβέλλα και, μέχρι την ημέρα του άδοξου θανάτου του, παρέμεναν αγαπημένοι και αχώριστοι. Με την εργασία τους αναδείχθηκαν εκ του μηδενός από τους καλύτερους νοικοκυραίους του χωριού. Ακέραιοι χαρακτήρας, πάντα με το χαμόγελο και το αστείο, ήταν αγαπητός από όλους τους χωριανούς, οι οποίοι στην κηδεία του κατέκλυσαν το Ναό.

• Κων/νος Φ. Κουμπούρας. Απεβίωσε στις 7 Ιανουαρίου 2020 και κηδεύτηκε στη Ραχούλα ο Κώστας Φώτη Κουμπούρας, σε ηλικία 88 ετών. Ο Κώστας έζησε όλη τη ζωή του στο χωριό. Ήταν άνθρωπος χαμηλών τόνων, φρόντισε την οικογένειά του και σπούδασε τον μοναχογιό του, Φώτη, τον οποίο είχε την τύχη να τον δει αποκαταστημένο και να χαρεί εγγόνια.

• Στυλιανός Αναστασίου Νασιάκος. Απεβίωσε, στις 31 Ιανουαρίου, σε ηλικία 51 ετών, ο Στυλιανός Νασιάκος, γιος του συγχωριανού μας Αναστασίου (Τάσιου) Ηλία Νασιάκου και κηδεύτηκε στην Καρδίτσα, όπου διέμενε και η οικογένειά του.

• Κλεοπάτρα Κατσαρού. Απεβίωσε στις 6 Φεβρουαρίου 2020, σε ηλικία 95 ετών η Κλεοπάτρα (Πάτρα), πρεσβυτέρα στη ζωή του παπα-Κώστα Κατσαρού, το γένος Χρήστου Ζαχαρή (Ζαχαριά) και κηδεύτηκε στη γενέτειρά της Ραχούλα. Η Κλεοπάτρα υπήρξε στη ζωή υπόδειγμα συζύγου, πρεσβυτέρας, μητέρας και γιαγιάς και απολάμβανε το σεβασμό όλων των χωριανών και την αγάπη των παιδιών και των εγγονών της.

• Αγαπούλα σύζ. Βασιλείου Σιώκου. Απεβίωσε, σε ηλικία 94 ετών, στις 18 Μαρτίου, η Αγαπούλα, σύζυγος εν ζωή, Βασιλείου Σιώκου και κηδεύτηκε στη Ραχούλα. Εξαιρετη σύζυγος, μητέρα και γιαγιά, ανάθρεψε και στήριξε παιδιά και εγγόνια και έφυγε πλήρης ημερών.

• Δημήτριος Χρήστου Κελεπούρης. Απεβίωσε στις 7 Μαΐου 2020, σε ηλικία 50 ετών, ύστερα από πολύμηνη ασθένεια, ο Δημήτριος Χρήστου Κελεπούρης και κηδεύτηκε στη γενέτειρά του Ραχούλα. Το θλιβερό γεγονός που σκόρπισε τη γενική θλίψη - πατέρας και γιος άφησαν τα εγκόσμια σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα - πρώτη φορά συμβαίνει στο χωριό μας. Περισσότερα δεν χρειάζονται...

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ. (27/11/2019 - 02/06/2020)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (503)	15	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΣΙΜΑΚΗΣ (530)	20
ΜΑΡΙΑ ΚΙΣΣΑ (504)	25	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΑΛΑΝΗ (531)	20
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΙΣΣΑ (505)	25	ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΜΥΡΓΙΩΤΗΣ (532)	10
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΠΑΝΝΟΥΣΑΣ (506)	20	ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ Γ. ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ (533)	20
ΗΛΙΑΣ ΚΙΣΣΑΣ (507)	20	ΦΩΤΙΟΣ ΝΑΚΑΣ (534)	20
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΝΝΟΥΣΑΣ (508)	10	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ (535)	20
ΦΩΤΙΟΣ ΠΑΝΝΟΥΣΑΣ (509)	10	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ (536)	30
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΒΡΕΚΟΥ (510)	20	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (537)	10
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ (511)	20	ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (538)	20
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (512)	15	ΣΟΦΙΑ ΚΑΠΟΥΡΑΛΗ (539)	50
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ (513)	20	ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ - ΝΑΚΑ (540)	30
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΑΝΟΣ (514)	20	ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΓΚΟΡΤΣΑΣ (541)	20
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ (515)	10	ΦΩΤΙΟΣ ΖΟΓΛΟΠΙΤΗΣ (542)	50
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ (516)	50	ΚΡΥΣΤΑ ΔΗΜΗΤΡΟΥ (544)	50
ΛΑΜΠΡΟΣ ΛΕΚΚΑΣ (517)	20	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (545)	20
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΟΥΚΗΣ (518)	10	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (546)	20
ΑΓΝΩΣΤΟΣ - ΕΤΕ - 3/1/2020 (519)	20	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΝΑΚΟΣ (547)	30
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΥΜΠΟΓΙΑΝΝΗΣ (520)	20	ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (548)	20
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΝΤΑΚΤΗΣ (521)	20	ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΒΡΕΚΟΣ (549)	20
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΙΟΥΚΗΣ (522)	20	ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΓΡΙΒΕΛΛΑΣ (550)	30
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΕΤΣΙΟΣ (523)	20	ΜΑΡΙΑ ΤΖΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ (551)	20
ΑΓΟΡΗ ΖΑΧΑΡΗ - ΚΙΗΜΟΥ (524)	20	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΠ. ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ (552)	35
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ (525)	20	ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ (554)	20
ΚΩΝ/ΝΟΣ Θ. ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ (526)	20	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΡ. ΖΑΧΑΡΗΣ (555)	20
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΠΕΛΜΟΣ (527)	20	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (556)	10
ΙΩΑΝΝΗΣ Η. ΒΡΕΚΟΣ (528)	10	ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΛΕΠΙΟΥΡΗΣ (558)	20
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΡΙΚΟΥ (529)	20		

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Ο Ευάγγελος Ζαχαρή πρόσφερε στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της αδελφής του Κλεοπάτρας Κατσαρού (543).
2. Η Αικατερίνη Καλαμάρα - Γεωργάκη πρόσφερε στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της Σωτηρίου και των γονέων της Κων/νου και Σοφίας (553).
3. Η Ελένη και η Αγγαία Κομπούρα πρόσφεραν στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ, στη μνήμη των αγαπημένων προσώπων τους (557).

ΣΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ "ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ"

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,
Τα μοναδικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπτη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο λογισμό 368/558733-64 της Εθνικής Τράπεζας αφού δηλώσετε το όνομά σας.

Δημοσιογραφικά ψήγματα με ιστορικό ενδιαφέρον

Συνέχεια από τη σελ. 1

"Η της Θεσσαλίας πόλις Καρδίτσα κείται προς Δ. της Λαρίσης και, από μεν των Αγράφων απέχει 2,5 ώρας, από δε της Λαρίσης 12. Η πόλις αριθμεί 685 οικίες, έχει δε κλίμα καλόν, ωραίον ορίζοντα, αμπέλους, συκίες, εις δε το άκρον της πόλεως και στρατώνας, εις μικράν δ' εκ ταύτης απόστασιν κείται και το Φανάριον μετ' ερυμνών(οχυρών) φρουρίων. Αυτόθι υπάρχει και ο τάφος του εναρέτου και λογίου Τζαφέρ Εφένδη, έχει δε αρκετά δια τους οθωμανούς ιερά τεμένη και ιερατικήν σχολήν εν ή φοιτώσι 23 μωαμεθανών παιδες, έτι δε δημοτικά σχολεία αρρένων και θηλέων, εις ά φοιτώσι 182 μαθηταί, προσέτι δε δημαρχείον, επαρχείον, ταμείον και γραφείον των εμμέσων φόρων.

Η πόλις με τα προσηρητέμενα ταύτη χωρία αριθμεί εν συνόλω 48 κρήνας και 62 γεφύρας. Εκ των Αγράφων κατέρχονται και διαρρέουν αυτήν τε και τα πέριξ ρύακες και χειμάρροι 96 εν συνόλω. Η περιφέρειά της είναι 48 ωρών. Προς Ν. ταύτης και εις διάστημα 8 ωρών κείται τα θειούχα λουτρά του Σμοκόβου, λίαν ωφέλιμα εις διαφόρους σωματικές νόσους και εις τα οποία συρρέουσι πανταχόθεν πλείστοι κατά τους μήνας Ιούλιον και Αύγουστον. Προϊόντα δ' έχει σίτον, κριθήν, αραβόσιτον, σήσαμον, ερεβύνθους, καπνόν, βάμβακα κλπ.. Η ετησία παραγωγή σίτου ανέρχεται εις 500 χιλιάδες κιλιά, της κριθής εις 40 χιλ., του αραβόσιτου εις 300 χιλ. του σησαμίου εις 70 χιλ. και του καπνού εις ένα εκατομμύριο οκάδες, εξ ων 20 χιλ. καταναλίσκει η πόλις και το επίλοιπον αποστέλλεται εις το εξωτερικόν. Εξαγωγή δε ερεβίνθων δεν γίνεται ούτε μετάξης".

Το παραπάνω κείμενο μας δίδει σημαντικές πληροφορίες. Πρώτο, ότι οι Τούρκοι της εποχής μετρούσαν τις αποστάσεις σε ώρες, τον πληθυσμό σε οικίες (τζάκια) ενώ κάθε οικια-οικογένεια την υπολόγιζαν φορολογικά σε πέντε (5) μέλη. Εξ αυτού συμπεραίνεται ότι, αν αληθεύουν τα στοιχεία του τούρκου περιηγητή, η Καρδίτσα εκείνη την εποχή είχε πληθυσμό 3.425 κατοίκους. Πληροφορούμαστε ακόμη για το κλίμα του τόπου, την (ανύπαρκτη) εκπαίδευση και τα προϊόντα που παρήγε, την κατανάλωση και τις εξαγωγές του. Η πληροφορία ότι ο Δήμος Καρδίτσας είχε 48 κρήνες, 62 γεφύρια και 96 χειμάρρους φαίνεται υπερβολική. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι οι Τούρκοι τιμούσαν τους λογίους τους με μεγαλοπρεπή μνημεία σε εμφανή σημεία των πόλεων, σε αντίθεση με εμάς που ούτε καν τους μνημονεύουμε. Το εντυπωσιακότερο όμως όλων είναι ότι, ενώ βρισκόμαστε στο έτος 1887 - τέσσερα έτη πριν από την απελευθέρωση - που ο οθωμανικός πληθυσμός της Καρδίτσας αριθμούσε, σύμφωνα με ασφαλή στοιχεία, το ένα τρίτο (1/3) του πληθυσμού της πόλης, ο "λόγιος" Τούρκος, ενώ αναφέρει με λεπτομέρειες τα ιερά και τα σχολεία των οθωμανών, ούτε λέξη δεν γράφει για τους χριστιανούς της πόλης. Είναι και αυτό ένα δείγμα ότι οι Τούρκοι πίστευαν, ως την τελευταία στιγμή, ότι η κατάκτησή τους στη Θεσσαλία δεν κινδυνεύει και οι Έλληνες θα είναι δούλοι τους εις τον αιώνα!

As μετακινηθούμε 24 χρόνια αργότερα, δηλ. στα 1901. Ο Απόστολος Σαμαρόπουλος είναι πλέον φτασμένος και δραστήριος δημοσιογράφος, η εφημερίδα του ασχολείται με όλα τα θέματα, όσα αφορούν την πόλη και το νομό, ψέγει τη διοίκηση για τα λάθη και τις παραλείψεις της, πάντα παίρνει το μέρος των αδυνάτων, και αυτό είχε ως συνέπεια να υποστεί όχι λίγες ταλαιπωρίες. Και, καθώς είναι χαρακτήρας παρορμητικός, έχει δημιουργήσει πολλούς φίλους αλλά και πολλούς εχθρούς. Το 1901, αφού έχει συγκεντρώσει ένα προς ένα όλα τα στοιχεία, εκδίδει τον "ΟΔΗΓΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ", ένα βιβλιάρκι 14Χ20, που τυπώθηκε στα τυπογραφεία της εφημερίδας του. Είναι ένα "Ημερολόγιο" που περιλαμβάνει τις δημόσιες υπηρεσίες, τα επαγγέλματα και τους επαγγελματίες του νομού, τους δήμους και τις κοινότητες, τα καταστήματα, ακόμη και διαφημίσεις. Στο εξώφυλλο του βιβλίου αναγράφεται: "ΕΤΟΣ Α", πράγμα που σημαίνει ότι στόχος του συγγραφέα είναι να επαναλαμβάνει την έκδοση κάθε έτος με νέα στοιχεία. Για λόγους που δεν γνωρίζουμε, αυτό ήταν το πρώτο και τελευταίο τεύχος που εκδόθηκε. Περί το 1990, σκαλίζοντας τη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Καρδίτσας, βρήκα σε μια γωνιά το μοναδικό, πιστεύω, τεύχος του βιβλίου, κουρελιασμένο και σκισμένο στις περισσότερες σελίδες του. Το έδειξα στο δήμαρχο, του εξήγησα την ιστορική αξία του και ζήτησα να το εκδώσει ο Δήμος, πριν καταστραφεί ολοσχερώς. Δεν το εξέδωσε ο Δήμος,

το εξέδωσε όμως η εκδοτική εταιρεία "ΕΜΑ" εμπλουτισμένο με νέο υλικό και φωτογραφίες. Αυτή, εν ολίγοις, είναι η ιστορία του βιβλίου, από το οποίο, στο παρόντα άρθρο, σταχυολογώ όσα αναφέρονται στον παλαιό Δήμο Ιτάμου:

1. Δήμος Ιτάμου βταξέως (ορεινός)

Πρωτεύουσα ΖΩΓΛΟΠΙ, Δήμαρχος, Γεώργιος Ζωγλοπίτης (γιατρός). Γραμματεύς Σωτήριος Παπανικολάου (μετέπειτα ιερέας). Εισπράκτωρ Ιωάννης Γιαννιτάκης (Μαστρογιάννη).

Πάρεδροι: Δημήτριος Ζάιρας (Ζωγλόπι), Αθανάσιος Καραγιάννης (Ζωγλόπι), Γεώργιος Φράγκος (Καταφύγι), Απόστολος Παπιάς (Καταφύγι).

Σύμβουλοι: Γεώργιος Γκορτσάς, πρόεδρος (Ζωγλόπι), Ιωάννης Γιαννιτάκης (Μαστρογιάννη), Ιωάννης Λιανός (Ζωγλόπι), Κων/νος Καντερές (Μαστρογιάννη), Ιωάννης Παπαδημητρίου (Ζωγλόπι), Βασίλειος Καντερές (Μαστρογιάννη), Κων/νος Μπαλάφας (Μπόσκλαβο), Βασίλειος Ζαγορίτης (Μπόσκλαβο), Αθανάσιος Σουλιώτης (Ζωγλόπι), Δημήτριος Κολλημένος (Ζωγλόπι), Ευάγγελος Κατσιούλας (Ζωγλόπι), Αναγνώστης Οικονόμου (Καστανιά).

Προϋπολογισμός: Έσοδα δρχ. 13210. Έξοδα δρχ. 13620 (ελλειμματικός).

Πληθυσμός: Άρρενες 1865, θήλειες 1838

Χωρία: Ζωγλόπι (Ραχούλα), Απιδιά, Βελές Παζάρ (Δαφνοσπηλιά), Καστανιά, Καταφύγι, Μαστρογιάννη (Αμύραντος), Μπόσκλαβο (Αμπελικό), Σέκλιζα (Καλλιθρο), Τετάγι (Λαμπερό).

Σχολεία: Δημοτικά αρρένων εις Ζωγλόπι και Καστανιά, ένθα φοιτώσι και τινες μαθήτριά. Διδάσκαλοι: Καστανιάς, Νικόλαος Ρεντίνας, διδασκαλιστής πρωτοβάθμιος. Εν Ζωγλόπι Παύλος Τζωαννόπουλος, δευτεροβάθμιος. Εν τοις λοιποίς χωρίοις του Δήμου λειτουργούσι Γραμματοδιδασκαλεία.

Ιατροί: Γεώργιος Ζωγλοπίτης (δήμαρχος), Θεμ. Λαζαρίδης (το σωστό, Δημήτριος Λ.)

Η πρωτεύουσα του Δήμου Ιτάμου κείται μεσημβρινώς της πόλεως Καρδίτσας και απέχει ταύτης 3,5 ώρας περίπου. Έχει Αστυνομικόν Σταθμόν, υπαγόμενον εις την Αστυνομίαν Καλλιφωνίου. Οι κάτοικοι του Δήμου Ιτάμου είναι γεωργοκτηνοτρόφοι, ιδιοκτήται και αμπελοκτήμονες, παράγοντες εκλεκτόν οίνον, οίος ο φημιζόμενος Καστανιώτικος, το νέκταρ των Αγράφων.

Στη συνέχεια ο Σαμαρόπουλος πλέκει το εγκώμιο της Καστανιάς, στην οποία παραθέριζε, αναφερόμενος στο καλό κλίμα, την ωραία φύση, τους φιλόξενους ανθρώπους και, προπαντός, στο καλό κρασί της Μαραθιάς!

Σημ: Οι εντός παρενθέσεων εξηγήσεις ανήκουν στον αρθρογράφο.

2. Διαφημίσεις

Οι διαφημίσεις της εποχής, ασφαλώς, δεν έχουν τις πολύχρωμες εικόνες της σημερινής ηλεκτρονικής τυπογραφίας. Περιορίζονται σε ένα μικρής έκτασης κείμενο, περιέχουν όμως ή υπονοούν σημαντικές ειδήσεις για τα επαγγέλματα και τους επαγγελματίες της εποχής, για τις επιχειρήσεις και τους επιχειρηματίες, για τα προϊόντα που διακινούνται στην αγορά, για την εν γένει οικονομική κατάσταση του τόπου κ.ά.

Διαφήμιση Νο 1: Η Θεσσαλία, μετά την προσάρτηση, είναι ο γίγαντας που άρχισε να ξυπνά. Το 1883 ιδρύεται στο Βόλο το περίφημο "Γεωργικό Μηχανουργείο Σταματοπούλου". Το "ησιόδιο άροτρο" (ξυλάετρο) βγαίνει πια στη σύνταξη. Ένας μετά τον άλλο οι αγρότες προμηθεύονται μονούνα και δίυνα σιδερένια άροτρα, μερικά από τα οποία βρίσκονται ακόμη σκουριασμέα στις αυλές των αγροτικών νοικοκυριών. Οι πιο προηγμένοι γεωργοί προμηθεύονται και εξειδικευμένα μηχανήματα: εκκοκιστικά, αλεστικά κ.ά. Όλα έχουν τη στάμπα του εργοστασίου Σταματοπούλου.

Διαφήμιση Νο 2: Αμέσως μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, έσπευσαν να καλύψουν το κενό έμποροι και επιστήμονες από όλα τα μέρη της Ελλάδας και ιδιαίτερα από την Ήπειρο και τη Φθιώτιδα. Οι πιο προβλεπτικοί από εκείνους εγκαταστάθηκαν εδώ αρκετά χρόνια πριν από την απελευθέρωση. Ένας από τους πρωτοπόρους ήταν ο Ηπειρώτης Αριστείδης Κούρτιος, ο οποίος επιδόθηκε σε πάσης φύσεως επιχειρήσεις: ενοικιαστής φόρων, "εδώδιμα και αποικιακά" και, το 1901, με συνεταιρίου του αδελφούς Τσα-

κανικά, επιδίδεται στη βυρσοδεψία, στο χονδρεμπόριο δημητριακών και στις αντιπροσωπείες. Από όσα γράφει γι'αυτόν ο συμπατριώτης του δάσκαλος Γεώργιος Σωτήρης (1875), ο Κούρτιος απολάμβανε την εκτίμηση των Καρδιτσιωτών, ακόμα δε και το σεβασμό των τουρκικών αρχών της Καρδίτσας. Από το ίδιο Γ. Σωτήρη πληροφορούμαστε ότι στις επιχειρήσεις του Κούρτιου, εργάστηκε επί ένα διάστημα ο Ζωγλοπίτης Τάσιος Ζαχάκος.

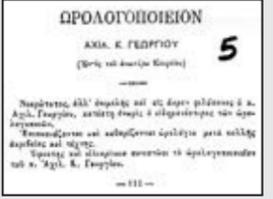
Διαφήμιση Νο 3: Την ίδια εποχή στην Καρδίτσα έκαμαν την εμφάνισή τους και τα φαρμακεία. Γνωστό και στους μεταγενέστερους είναι το φαρμακείο Καραθάνου, το οποίο διατηρήθηκε πέρα από τα μισά του 20ου αιώνα. Και τι δεν πουλούσε ο γερο-Καραθάνος! Εκτός από φάρμακα, κρασιά πολυτελείας, σαμπάνιες, αρώματα, ακόμα και μηχανέλαια! Τα φάρμακα τα κατασκεύαζε ο ίδιος ο φαρμακοποιός, τρίβοντας στο γουδί τις ουσίες και κάνοντας σκονάκια. Εξαιτίας αυτού, τους φαρμακοποιούς τους έλεγαν σκωπτικά, φαρμακοτρίφτες! Στα φαρμακεία εξέταζαν τους ασθενείς τους και οι γιατροί. Κάθε γιατρός είχε τον δικό του φαρμακοποιό, στο φαρμακείο του οποίου εξέταζε τους ασθενείς του σε ένα μικρό καμαράκι, στο πίσω μέρος του καταστήματος.

Διαφήμιση Νο 4: Από τα πρώτα χρόνια η Καρδίτσα είχε επίδοση στη χρυσοχοΐα. Οι πρώτοι χρυσοχόοι ήρθαν από τα Γιάννενα, στα οποία η τέχνη αυτή είχε μεγάλη ανάπτυξη καθ' όλη την τουρκοκρατία. Αν και τα χρυσά κοσμήματα λίγοι είχαν τη οικονομική δυνατότητα να τα προμηθευτούν, εντούτοις οι χρυσοχόοι έκαναν χρυσές δουλειές με τα κοσμήματα που κατασκεύαζαν για το στολισμό της νύφης στα χωριά του θεσσαλικού κάμπου. Το έθιμο τηρούνταν απαράβατα από φτωχούς και πλούσιους και γάμος δεν γινόταν, αν η νύφη δεν ήταν στολισμένη με όλα τα πρεπούμενα.

Διαφήμιση Νο 5: Την εποχή εκείνη κυκλοφορούσαν μόνο ωρολόγια τσέπης και οι τυχεροί που κατόρθωναν να τα αγοράσουν, τα τοποθετούσαν στο τσεπάκι του γιλέκου ή του σακακιού με χρυσή αλυσιδίτσα να διαγράφει καμπύλη στο αριστερό μέρος του στήθους. Το ρολόγι εκείνο όχι μόνο το διατηρούσε ο κάτοχός του ολοζωής, αλλά, μετά το θάνατό του, μεταβιβαζόταν στους απογόνους. Φυσικά, πολλές φορές, κατά τη διάρκεια της "ζωής" του, το ρολόγι χρειαζόταν να επισκεφτεί τον ωρολογοποιό για επισκευή. Λέγεται ότι ο πρώτος ωρολογοποιός που εγκαταστάθηκε στην Καρδίτσα ήταν ο Αχιλλέας Γεωργίου, πρόγονος των σημερινών ομότεχνών του, Γεωργίου.

Διαφήμιση Νο 6: Το κουρείο πουλούσε αρώματα και λαϊμοδέτες (γραβάτες)!. Κουρεία στην Καρδίτσα υπήρχαν και επί τουρκοκρατίας και μάλιστα αρκετά, γι' αυτό κάθε κουρέας προσπαθούσε να διαφημίσει την τέχνη του, όσο πιο καλά μπορούσε. Αυτό κάνει και ο κουρέας Παντελής Γεωργίου, ο οποίος, σύμφωνα με τη διαφήμισή του, "θεράπευε κάθε ιδιοτροπία!" Στα κουρεία τη εποχής - μπαρμπέρικα, τα έλεγαν - πωλούνταν όλα τα παραϊατρικά σκευάσματα, κοινώς μαντζούνια, ακόμη και βδέλλες μέσα σε βάζα με νερό, για αφαιμάξεις. Ιδού μια τέτοια διαφήμιση στην πρόσοψη του κουρείου:

ΚΟΥΡΙΟΝ Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΙΣ ΠΩΛΟΥΝΤΕ ΒΔΕΛΕ Διαφήμιση Νο 7: Τα εμποροραφεία παραχώρησαν τη θέση τους στα ραφεία και εκείνα με τη σειρά τους στη βιομηχανία ενδυμάτων. Τα σημερινά ελάχιστα ραφεία, ασχολούνται κυρίως με μικροεπισκευές και τροποποιήσεις. Ο διαφημιζόμενος, Αρχοντής Πάσχος, τα διέθετε όλα: υφάσματα ευρωπαϊκά και ράψιμο εξαιρετικό.

Το παιδί και το παιχνίδι

Συνέχεια από τη σελ. 1

αναπνοή και η κυκλοφορία του αίματος γίνονται πιο εύκολα με αποτέλεσμα να αυξάνεται η ενεργητικότητά του. Έτσι το παιδί αποκτά ευκαμψία και αναπτύσσεται σωματικά πιο γρήγορα.

Τα παιδιά μέσα από το παιχνίδι εκδηλώνουν τις τάσεις τους, τις ατομικές ιδιότητές τους, τα προτερημάτά τους καθώς και τα ελαττώματά τους. Δεν είναι λίγα τα παιδιά, που κατά τη δραστηριότητα του παιχνιδιού προσπαθούν να αποδείξουν την αξία τους επιβεβαιώνοντας με αυτόν τον τρόπο την προσωπικότητά τους.

Το παιχνίδι δεν πρέπει να είναι προϊόν ατομικής δράσης, γιατί το παιδί γίνεται μοναχικό. Επιβάλλεται οι γονείς να δίνουν ευκαιρίες στα παιδιά για ομαδικά παιχνίδια, που επιτρέπουν την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων. Τα ομαδικά παιχνίδια περιορίζουν τον ατομισμό και τον εγωισμό, γιατί εμπεριέχουν κανόνες. Τα παιδιά μαθαίνουν να πειθαρχούν, να ανταγωνίζονται, να κοινωνικοποιούνται και να απαλλάσσονται από κακά συναισθήματα όπως φόβος, ζήλια και νωθρότητα, τη θέση των οποίων βαθμιαία παίρνουν η αγάπη, η αλληλεγγύη και αλληλοεκτίμηση.

Αξίζει να λεχθεί, ότι οι Αρχαίοι Έλληνες κατόρθωσαν το θεμελιώδη ρόλο του παιχνιδιού και το ενέταξαν στο πρόγραμμα της αγωγής τους. Ο Πλάτωνας τόνισε, ότι είναι απαραίτητο τα παιδιά να μορφώνονται με παραμύθια και παιχνίδια από τα τρία έως τα έξι χρόνια τους, στις δε μεγαλύτερες ηλικίες συνέστησε τη μουσική για τη μόρφωση της καρδιάς και του πνεύματος.

Το παιχνίδι έχει παίξει σημαντικό ρόλο και στην ελληνική κοινωνία των νεωτέρων χρόνων. Παλαιότερα τα παιδιά έπαιζαν στις γειτονιές και στις αλάνες διάφορα παιχνίδια, όπως κρυφτό, κυνηγητό, ποδόσφαιρο κ.ά. Σήμερα στις σύγχρονες πόλεις τα παιδιά δεν βρίσκουν χώρο να παίξουν και ασχολούνται με ηλεκτρονικά παιχνίδια με αποτέλεσμα να απομονώνονται και να γίνονται οκνηρά και καταθλιπτικά. Το παιχνίδι χρειάζεται πάντα συμπαίκτης. Τα παιδιά λατρεύουν τη φύση. Παίζοντας στην υπαίθρο μορφώνονται καθώς εξερευνούν το φυσικό περιβάλλον. Ο χρόνος του παιχνιδιού δεν πρέπει να μειώνεται και να θυσιάζεται στο βωμό των καλύτερων επιδόσεων του παιδιού στο σχολείο. Το παιχνίδι είναι ζωτική ανάγκη για την ανάπτυξη του, ώστε να έχει ως ενήλικας μια ψυχική και συναισθηματικά ώριμη ζωή. Ας αφήσουμε λοιπόν τα παιδιά να παίξουν, αν θέλουμε να αποκτήσουν γνωστικές και κοινωνικές δραστηριότητες και ας μην ξεχνάμε, ότι το παιχνίδι είναι πολύτιμη εμπειρία για την προαγωγή της μάθησης των παιδιών μας.

**Μάθημα ελευθερίας
Ανωνύμου τού Έλληνα**

Συνέχεια από τη σελ. 1

σκλαβιά". Πρόκειται για ένα έργο κειμήλιο σκέψης και εθνικής αφύπνισης, εθνεγερτικού χαρακτήρα που εκδόθηκε στην Ιταλία το 1806, περιλαμβάνοντας 266 σελίδες. Αφιερωμένο στον Ρήγα Βελεστινλή (1757-1798), το πρώτο κεφάλαιο αποτελεί έναν ύμνο προς την "ιερά ελευθερία", ενώ στη συνέχεια καυτηριάζει έντονα την τυραννία, την κοινωνική ανισότητα, το χρήμα, την κατάσταση του υπόδουλου ελληνικού έθνους, τους προύχοντες και το ιερατείο της εποχής, προβάλλοντας τέλος την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης προς αποφυγή κυρίως της ξενοδοουλείας.

"Η ελευθερία λοιπόν, ω Έλληνες, εις ημάς είναι **ως η όρασις** εις τους οφθαλμούς. Αν ο άνθρωπος δεν είναι ελεύθερος, δεν είναι δυνατόν να γνωρίση την διαφοράν του από τον δούλον, και εξακολούθως είναι αναγκαίον πράγμα εις τον δούλον να γνωρίση την ελευθερίαν, διά να μισήση την δουλείαν και να την αποστραφή [...]

Ιδού, **πόσον αναγκαία είναι η ελευθερία** εις τον άνθρωπον, διά να γνωρίση το είναι του. Ο δούλος, αδελφοί μου, δεν γίνεται ποτέ ελεύθερος, αν δεν γνωρίση τί εστί ελευθερία, και όστις αγνοεί την ελευθερίαν, αγνοεί το είναι του. Ο δούλος, πιστευσάτε μοι αδελφοί, ποτέ δεν στοχαζέται ότι είναι όμοιος με τον κύριόν του, αλλά είναι σχεδόν βέβαιος ότι αυτός πρέπει να είναι δούλος, και εκείνος κύριος. Βαβαί!

Πώς φλογίζεται όμως η καρδιά εκείνων, οπού γνωρίζουσι την ελευθερίαν, και δεν την έχουν. Εκείνοι αληθώς τυραννούνται, και εξακολούθως εκείνοι μόνον γνωρίζουσι εντελώς την ανάγκην τοιούτου καλού. Εις αυτούς πρέπει να ελπίζωσι οι υπόδουλοι λαοί, επειδή αυτοί τρόπον τινά μετριάζουν την ασχημότητά των, ως μερικά κτίρια μίαν καταδαφισμένην πόλιν στολίζουν.

Αυτοί λοιπόν ας διδάξουσι την αλήθειαν, και ας καταπέσωσι μίαν φοράν τους αγαπητούς μου Έλληνες να γνωρίσωσι ότι **μόνη η δουλεία είναι πρόξενος των όσων κακών αυτοί πάσχουσι, και ας καταλάβουν πόσον τους είναι αναγκαία η ελευθερία**, διά να ζήσωσι όσον το δυνατόν ευτυχείς, επειδή χωρίς αυτήν δεν μπορούν να έχωσι ούτε δικαιοσύνην, ούτε ομοιότητα, ούτε αγάπην, και εν ενί λόγω ουδεμίαν αρετήν. Τουναντίον δε, εις την ελευθέραν ζωήν η αξιότης τιμάται, έκαστος συμπολίτης ευρίσκει το καλόν του εις το καλόν των άλλων. Εκεί καθείς είναι μέρος τού όλου, εκεί η αρετή δοξασμένη, εκεί η ανδρεία γνωρισμένη, εκεί η αγαθότης ενεργημένη, εκεί η φιλία φυλαττομένη, εκεί η τιμή αξιοτιμήτος, ο κριτής απροσωπό-ληπτος, ο κρινόμενος μόνος, νόμοι οι διαυθεντευταί, νόμοι οι δικασταί, η αθώτης απτόητος, η τιμωρία δικαία, η αντίμειψις κοινή, και μύρια άλλα χρηστά κατορθώματα, οπού χάριν συντομίας δεν αναφέρω.

Και ποίος δεν βλέπει πόσον είναι αναγκαία η ελευθερία; Ο **ενάρετος** θέλει γνωρίσει την ανάγκην και θέλει προκρίνει την ελευθέραν ζωήν, όπου βλέπει να είναι η αρετή τιμημένη και δοξασμένοι οι ενάρετοι. Ο γενναίος την ψυχήν, και αυτός δεν θέλει εύρει δισταγμόν, βλέποντας τους ελευθέρους λαούς να αιωνιάζωσι τα ονόματα των γενναίων ανδρών και των ηρώων.

Ποίος, οποιασδήποτε καταστάσεως τέλος πάντων, δεν θέλει γνωρίσει το **μέγα όφελος της ελευθέρας ζωής**; Εις αυτήν ο πραγματευτής ευρίσκει ασφάλειαν εις το έχειν του· ο τεχνίτης έπαινον εις τα έργα του και ποιήματά του· ο υπανδρευμένος βεβαιότητα εις την τιμήν του· ο νέος ευρύχωρον οδόν εις το να διευθύνη την φυσικήν κλίσιν του και να δείξη την αγχινοίαν του· ο στρατιώτης έχει αναμφιβολον την ευεργεσίαν εις τας ηρωικάς πράξεις του· ο πτωχός δεν φοβείται ατιμίαν, αλλ' ευρίσκει συμπάθειαν και βοήθειαν εις τας δυστυχίας του, και ουχί ύβρεις και ανυποληψίαν· τέλος πάντων, κάθε καλός άνθρωπος βλέπει φανερά την ανάγκην της ελευθέρας ζωής, και μόνον ο κακός θέλει προκρίνει την υπόδουλον· αυτό είναι φανερόν, αδελφοί μου, και εσείς πολλά (πολύ) καλά πρέπει να το καταλάβητε.

Όντας φανερόν λοιπόν ότι **μόνον η ελευθερία αποκαταστεί τους ανθρώπους ενάρετους**, και εμφυτεύει εις τας καρδιάς όλων των πολιτών την άμιλλαν προς το ευ πράττειν, διά τούτο εις μόνον τας ελευθέρας πολιτείας γεννώνται τα μεγάλα υποκείμενα, και ιδού πώς η ελευθερία είναι πρόξενος των μεγάλων κατορθωμάτων.

Και καθώς εν άνθος ευώδες, όταν γεννάται ανάμεσα εις τα δάση, όπου κανείς δεν το βλέπει, ή καταβιβρώσκειται από τα θηρία ή κατασπένεται από τον καιρόν, τοιαύτης λογής ακολουθεί και εις τας υποδουλωμένας πόλεις, εις τας οποίας, όταν ευρίσκει κανένα άξιον υποκείμενον, μην έχοντας τον τρόπον να εμφανισθή, αποθνήσκει, χωρίς τινάς να γνωρίση την αξιότητά του.

Διά τούτο και η ιστορία παντελώς σχεδόν, ή πολλά (πολύ) σπανίως, μας αναμνήει (αναμνηνίσκει) υποκείμενα άξια υπό της δουλείας, τουναντίον δε πλουσιοπαρόχως εξιστορεί μύρια ονόματα μεγάλων ανδρών ελευθέρων πολιτειών, ωσάν οπού μία **ελευθέρα πολιτεία** είναι προς τα άξια υποκείμενά της, ως έν καλλιεργημένον περιβόλεον προς τα άνθη του, τα οποία και γνωρίζονται και χρησιμεύουσι και επαινώνται.

Αλλά πόσας φορές πρέπει να εκφωνήσω ότι η ελευθερία είναι αναγκαιότερα και από την ίδιαν ύπαρξιν εις τον άνθρωπον! Αυτή γάρ αποκαταστεί γλυκειάν την ζωήν, αυτή γεννά διαυθεντευτάς τής πατρίδος, αυτή νομοδότας, αυτή εναρέτους, αυτή σοφούς, αυτή τεχνίτας, και αυτή μόνον, τέλος πάντων, τιμά την ανθρωπότητα".

Απόσπασμα από την "Ελληνική Νομαρχία" (1806)

Ο τραχανάς του Λάλα

Συνέχεια από τη σελ. 1

ώρα, η Δ/ση Χωροφυλακής πήρε ένα σήμα από το απόσπασμα χωρ/λακής, ότι στην περιοχή του Λάλα ο στρατός με το απόσπασμα χωρ/λακής είχαν περικυκλώσει 40-60 αντάρτες (τότε γίνονταν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο), οι οποίοι δέχθηκαν να παραδοθούν και ζητούνταν ενισχύσεις για τη μεταφορά τους.

Από τη Διοίκηση φύγαμε πέντε άτομα (ο οδηγός αυτοκινήτου και τέσσερις οπλίτες). Όταν φτάσαμε στην περιοχή του Λάλα, αντί για παράδοση, γινόταν μάχη στο πλησιέστερο βουνό. Εκείνη την ώρα έφτασαν δυο "τίγκο" (μικρά τάγκς) με τον διοικητή του στρατού και πήραμε εντολή, εμείς οι οπλίτες να ακολουθήσουμε, ανά δύο, σε κάθε τάγκ και τα τάγκς να πλησιάσουν προς την πλαγιά του βουνού που γινόταν η μάχη. Τα τάγκς πήραν θέση σε απόσταση 200 μέτρα το ένα από το άλλο. Στο πέραςμα υπήρχε ένα νεραύλακο και το δικό μας τάγκ κόλλησε, ενώ το άλλο προχώρησε. Εκείνη την ημέρα έκανε πολύ κρύο και χιόνιζε με δυνατό βόρειο άνεμο.

Ύστερα από λίγη ώρα ήλθε ένα αυτοκίνητο να το τραβήξει, αλλά δεν έγινε τίποτα. Η ώρα περνούσε και άρχισε να νυχτώνει. Στο τάγκ ήταν ο οδηγός, ένας ανθυπασιπιστής και ένας επιλοχίας. Αφού περνούσε η ώρα και δεν ερχόταν ο γερανός, είχαμε πάρει την απόφαση να διανυκτερεύσουμε εκεί και ο ανθυπασιπιστής αποφάσισε να κάνουμε ένα χαράκωμα για την περίπτωση που χρειαστεί να αμυνθούμε. Μέσα στο τίγκο, εκτός από πολεμοφόδια, υπήρχε ένας κασιμάς, ένα φυτάρι και ένα τσεκούρι. Εγώ πήρα το τσεκούρι και ο ανθυπασιπιστής με ρώτησε τι θα το κάμω. Του απάντησα ότι θα κάμω καλύβα.

Γύρω μας υπήρχαν φουντωτά πεύκα και αφού έκοψα αρκετά κλωνάρια, με τη βοήθεια και των υπολοίπων, στήσαμε ένα καλύβι, το οποίο μας κάλυψε όλη τη νύχτα τόσο από τον αέρα όσο και από το χιόνι. Οι υπόλοιποι που έσκαψαν το χαράκωμα, το παράτησαν γιατί γέμισε νερό. Για ώρα ανάγκης πάντως ρίξαμε μέσα μερικά κλωνάρια πεύκων. Το πρωί το χιόνι ήταν ως δέκα εκατοστά, το καλύβι όμως μας κράτησε στεγνούς και ζεστούς.

Γύρω στα 300 μέτρα από εμάς ήταν ένας οικισμός γεωργοκτηνοτρόφων που είχαν γελάδια και γίδια και μια γυναίκα μας έφερε σε μια μεγάλη κατσαρόλα τραχανά. Εμείς ήμασταν κοκαλωμένοι από το κρύο, αλλά μόλις έφαγα τον τραχανά αισθάνθηκα σε όλο το σώμα μου μια ζστασιά, σαν να με χτύπησε ηλεκτρικό ρεύμα. Είχα μεγαλώσει με τραχανά, τόσο στα μικρά μου χρόνια στο Ζωγρί με τα γιδοπρόβατα, όσο και όταν πήγαινα στο γυμνάσιο, αλλά ποτέ δε αισθάνθηκα εκείνη τη ζεστασιά του τραχανά του Λάλα.

Τέλος, κατά τις δέκα η ώρα ήρθε ένας γερανός και ξεκόλλησε το τίγκο, ήρθε επίσης και ένα αυτοκίνητο και μας πήρε.-

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Λογαριάζαμε σ' αυτή την αγάπη και στα χαμόγελα του "μικρού χελιδονιού", που μας έπαιρνε τον κάματο της εβδομάδας στα απαλά του φτερά και μας δρόσιζε, καθώς μας πότιζε με τη συνέχεια της ζωής.

Χαιρόμασταν σαν παιδιά, τραγουδώντας τη χαρά του και παίρνοντας δύναμη πολλή, για να μπορούμε να μετράμε τ' αστέρια τις νύχτες και να στήνουμε γεφύρια με το λογισμό, σαν θα 'μασταν μακριά.

Ανάμνηση ζωντανή κι ανάμνηση ομορφιάς, πάντα κεντούν το λογισμό, όταν το σούρουπο έρχεται και αγκαλιάζει όλες τις φωνές των ανθρώπων και με τις μικρές λεξούλες του δίνει ελπίδα για το αύριο, ίσως για το άλλο καλοκαίρι, καθώς τα λόγια του ποιητή μπαίνουν στο νου μας.

"... λίγο αλάτι που στέγνωσε
στη γούβα του βράχου
λίγες βελόνες πεύκου ύστερα
απ' τη βροχή
σκόρπιες και κόκκινες σαν
χαλασμένα δίχτυα"

Έτσι, γυρίσαμε στο φθινόπωρο μόνο με την ανάμνηση του φωτεινού εφήβου, με ένα σωρό σχέδια απραγματοποίητα, με τις ψεύτικες διαβεβαιώσεις της μοναξιάς και τη χαρά κλεμμένη, αντάμα με το όνειρο για ένα ομορφότερο καλοκαίρι.

Ζήσαμε με τη χαρά αυτής της προσδοκίας· χαρήκαμε που γύρισαν αγαπημένα πρόσωπα, για να μας χαρίσουν τη δροσεράδα της θάλασσας και τη γοητεία των πράσινων βουνών στις γκριζές ημέρες που θα 'ρθουν. Ανοιξαμε τις πόρτες διάπλατα και ένα λεπτό αγέρι, σαν τραγουδι απ' το φλάουτο του Αιόλου, μας μίλησε πως θα έχουμε βροχή.

Οι σκέψεις -ίδια περισσότερα- πέταξαν κι άφησαν μονάχα ένα ξάφνιασμα στα μάτια μας, καθώς οι σταγόνες της βροχής χτυπούσαν άρρυθμα στα τζάμια των παραθυριών μας.

Το φθινόπωρο έκαμε παντού τη παρουσία του. Το σκηνικό άλλαξε. Πράσινο και κίτρινο μαζί. Συγκέντρωση στην εστία, ώρες γεμάτες περίσκεψη, νοσταλγίες που ξεθώριασαν, μικροχαρές που χάθηκαν, χαμόγελα που κράτησαν όσο και μια αχτίδα.

Σκέψεις μικρές, κυκλάμνα στις δασωμένες μασχάλες των βουνών, παρένθεση νοσταλγίας, που όσο πάει μακραίνει, καθώς το φθινόπωρο απλώνει αγάλι αγάλι τις νοστιμένες φτερούγες του στη φύση και στις καρδιές μας.-

Από το βιβλίο του "Ποικίλα"

ΤΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑ - ΡΑΧΟΥΛΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Όλοι, φυσικά, οι γονείς αγαπούσαν τα παιδιά τους. Όμως, μολονότι στο σχολείο ήσαν καλοί και ικανοί μαθητές, αρκετοί μάλιστα με ιδιαίτερα δυνατά και ζήπνια μυαλά, οι οποίοι μπορούσαν όχι μόνο να σπουδάσουν αλλά και να δικαριθούν, σε αρκετές περιπτώσεις οι γονείς τους ήσαν φτωχοί και, επιπλέον, δειλοί και διστακτικοί, και δεν έπαιρναν το ρίσκο των μεγάλων εξόδων που απαιτούσαν οι σπουδές των παιδιών τους, καθώς μάλιστα είχαν οικογένειες πολυμελείς και έπρεπε να φροντίσουν και για τα υπόλοιπα αγόρια και κορίτσια τους.

Τα παιδιά που φοιτούσαν τότε στο μοναδικό γυμνάσιο αρρένων - και διότι το γυμνάσιο θηλέων Καρδίτσας ιδρύθηκε αργότερα - κατά πλειονότητα προέρχονταν από χωριά κυρίως ορεινών περιοχών, ενώ λίγοι ήσαν οι μαθητές από χωριά του κάμπου ή από την πόλη. Συνεπώς τα παιδιά στο γυμνάσιο ήσαν σε μεγάλο ποσοστό αγροτόπαιδα και υπερτερούσαν έναντι των παιδιών της αστικής τάξης.

Σκληρός αγώνας άρχιζε για τις αγροτικές οικογένειες που έστελναν παιδιά στο γυμνάσιο και δύσκολες ημέρες περνούσαν αυτά στην πόλη με τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε και τις περιορισμένες δυνατότητες που διέθεταν. Τα έξοδα των σπουδών ήσαν δυσβάστακτα και ασήκωτα για τις φτωχές αγροτικές οικογένειες που δεν χόρταιναν ούτε το ψωμί. Ο γονέας του μαθητή έπρεπε να πληρώνει εγγραφή για τη φοίτηση, να αγοράζει τα βιβλία και τη γραφική ύλη και να πληρώνει ενοίκιο για τη στέγαση του παιδιού. Αυτά τα έξοδα ήσαν αναγκαστικά. Το κράτος τότε ήταν σκληρό και άτεγκτο. Δεν ενδιαφερόταν να μάθουν γράμματα τα παιδιά των φτωχών οικογενειών, όπως δεν υπήρχε τότε πρόνοια και αρωγή από κρατικής πλευράς. Οποίος μπορούσε ας μάθαινε γράμματα, όποιος δεν μπορούσε ας έμενε αγράμματος!

Η Καρδίτσα ήταν τότε μια φτωχή πόλη με οικήματα φτιαγμένα ως επί το πλείστον από πλιθιά, δίπαρα, τα οποία ελάχιστα διέφεραν από τα σπίτια στα χωριά. Λίγα ήσαν τα σπίτια που απέτνεαν αρχοντιά και μεγαλοπρέπεια. Τα σπίτια που προσφέρονταν για τους μαθητές που προέρχονταν από χωριά, ήσαν πλιθίνα, χαμηλά και γεμάτα υγρασία. Κάποια διέθεταν τζάκι, άλλα όμως όχι. Η διαμονή σ' αυτά ήταν ανθυγιεινή και η διαβίωση δύσκολη: κρύο και υγρασία το χειμώνα, ζέστη το καλοκαίρι. Σωστά κουτούκια! Έτσι, για εμάς τα χωριατόπαιδα που φοιτούσαμε τότε στο γυμνάσιο, και μάλιστα από την ηλικία των 10 ετών, καθώς το δημοτικό στην δική μου εποχή ήταν τετρατάξιο και κατόπιν ξεκινούσε το οκτατάξιο γυμνάσιο, τα δωμάτια που προσφέρονταν ήσαν ελάχιστα ανθρώπινα.

Αλλά και εν γένει η διαβίωσή μας στην πόλη ήταν πολύ δύσκολη. Το φαγητό μας ήταν πολύ φτωχικό για τις ανάγκες της ηλικίας μας και το ψωμί κρύο, από μπομποτά, το οποίο με την υγρασία που υπήρχε στο δωμάτιο μούχλιαζε γρήγορα. Στις πρώτες γυμνασιακές τάξεις που ήμασταν μικρά παιδιά κάτω των δώδεκα ετών, το μαγείρεμα ήταν δύσκολο και τις τροφές τις προμηθευόμασταν από το χωριό: μας τις έστελναν οι γονείς μας μέσα στον τροβά με συγχωριανούς μας που κατέβαιναν στην πόλη με τα ζώα για να πωλήσουν κυρίως ξύλα. Από ό,τι θυμάμαι, ο τροβάς περιείχε κανένα βραστό αυγό, μπατζίνα ή πλαστό, ξερά σύκα, σύκα μουστωμένα μέσα σε κλειδοπίνακο, τυρί ή ξινότυρι, επίσης σε κλειδοπίνακο, και καμιά μπουκάλα γάλα την άνοιξη. Μας έλλειπε το ζεστό φαγητό και κυρίως το "φαγητό με το κουτάλι", όπως επίσης μας έλειπαν το ζεστό τζάκι και η οικογενειακή θάλπωση.

Το πρωί έπρεπε να σηκωθούμε νωρίς, να πλυθούμε στην τουλούμπα, να ετοιμαστούμε και με τα βιβλία παραμάσκαλα, τα τετράδια και το μελανοδοχείο με τον κοντυλοφόρο, να ξεκινήσουμε εγκαίρως για το γυμνάσιο, το οποίο βρισκόταν κάπως μακριά. Την ώρα του ξεκινήματος τη σήμανε το ρολόι του Αγίου Κωνσταντίνου που ακουγόταν σε όλη την πόλη. Δύσκολος λοιπόν ο αγώνας των γραμμάτων αλλά κατά την γνωστή ρήση των αρχαίων προγόνων μας, "τα αγαθά κόποις κτώνται".

Το χωριό το θυμιάμασταν συχνά με νοσταλγία. Πώς να ξεχάσουμε τον εύγευστο ζεστό τραχανά, το αξέχαστο κατσιαμάκι, την αχνιστή φασολάδα στο κακάβι ή στο τσουκάλι, την πίττα που έβγαίνε από τη γάστρα αχνιστή - αχνιστή, το μυρωδάτο λουκάνικο, όταν υπήρχε, ή την μπουκοβάλα στο τηγάνι. Στις πρώτες τάξεις του γυμνασίου δεν το έλεγαν τα κότσια μας και δεν είχαμε τη δύναμη και την τόλμη να κάνουμε την πολύωρη και δύσκολη διαδρομή Καρδίτσα - Ραχούλα. Όταν όμως μεγαλώσαμε, δεν χάναμε την ευκαιρία όταν μας δινόταν, να επισκεφθούμε το χωριό: αρκεί να είχαμε το χρονικό περιθώριο να κάνουμε τουλάχιστον δύο διανυκτερεύσεις εκεί και να απολαύσουμε όσα αγαθά ονειρευόμασταν και κατόπιν, με τον τροβά στον ώμο με όσα εφόδια μέσα μπορούσε να ετοιμάσει η μάνα μας, να ξεκινήσουμε ανανεωμένοι για την πόλη.

Από μέρες πριν συνειννοούμασταν με τα παιδιά του χωριού μας με τα οποία ήμασταν στην ίδια ή σε παραπλήσια τάξη, καθώς και με παιδιά των οποίων τα χωριά βρίσκονταν στον οδικό άξονα Καρδίτσας - Ραχούλας. Ως τόπο συγκέντρωσης και εκκίνησης ορίζαμε το 5ο Δημοτικό Σχολείο Καρδίτσας, ενώ πληροφορούμασταν ότι έφθανε η ώρα συνάντησής μας από το ρολόγι της εκκλησίας. Αφού λοιπόν συγκεντρωνόμασταν όλα τα παιδιά, ξεκινούσαμε με προορισμό ο καθένας το χωριό του. Παρέες παρέες, μην απέχοντας η μία από την άλλη, γεμάτοι όρεξη και με την προσδοκία ότι στα σπίτια μας θα βρίσκαμε καλή περιποίηση, βαδίζαμε με κέφι και χαρά έχοντας ως προσανατολισμό το βουνό Ίταμο που υψωνόταν μεγαλοπρεπώς και έριχνε τη σκιά του μέχρι τα πεδινά χωριά.

Με τα πρώτα βήματα φτάναμε στους στρατώνες που βρίσκονταν στα δεξιά του δρόμου μας, ενώ στα αριστερά ήταν ένας πρωτότυπος οικισμός, ο οποίος αποτελούσε τη συνοικία των προσφύγων που είχαν έρθει από τη Μικρά Ασία. Μικρά σπιτάκια με λιγοστές καμαρούλες, κτισμένα με κόκκινα τούβλα και σκεπασμένα με ευρωπαϊκά κεραμίδια, καταλάμβαναν μια μεγάλη έκταση επί της οδού Κουμουνδούρου. Ο οικισμός αυτός με τα συστοιχισμένα

σπίτια, διέφερε πολύ από τις άλλες παλιές συνοικίες της πόλης και αποτελούσε κάτι το καινούριο, το όμορφο και το εντυπωσιακό. Οι στρατώνες τότε βρίσκονταν σε καλή κατάσταση, και στέγαζαν μικρά τμήματα του 5ου Συντάγματος Ευζώνων. Στην Κατοχή καταυλώθηκαν σε αυτούς Ιταλοί και Γερμανοί και μετά την απελευθέρωση, για μικρό χρονικό διάστημα, Άγγλοι, ενώ μέχρι πρόσφατα στρατωνίζονταν εκεί μικρές μονάδες του ελληνικού στρατού.

Προχωρώντας φθάναμε στη σιδηροδρομική γραμμή, η οποία πάντοτε μας εντυπωσίαζε ως ένα σύγχρονο και μεγάλο τεχνικό έργο. Μερικές φορές τύχαινε την ώρα που φτάναμε κοντά στις σιδηροδρομικές γαίες να περνά ο "καρβονιάρης", όπως έλεγαν τότε σκωπτικά την αμαξοστοιχία, επειδή κινούνταν με πετροκάρβουνο και στο πέρασμά του σκορπούσε πυκνά νέφη μαύρου καπνού που σκέπαζαν τα βαγόνια του συρμού.

Περνώντας τις γραμμές και στα δεξιά μας βρισκόταν ένα μικρό ισόγειο σπιτάκι που το έλεγαν γκαζέλο και εκεί έμενε ο φοροεισπράκτορας του δήμου Καρδίτσας. Ο εισπράκτορας έμενε εκεί επί εικοσιπενταετίας βάσης και εισέπραττε τον φόρο από τα προϊόντα και τα εμπορεύματα που έφεραν οι χωρικοί στην πόλη για να τα πωλήσουν στην αγορά, όπως καυσόξυλα, κάρβουνα, διάφορα φρούτα, ζώα, κότες και αυγά. Αποτελούσε τη γάγγραινα του τότε φορολογικού συστήματος και οι χωρικοί δυσανασχετούσαν, διότι πλήρωναν φόρο για ασήμαντα μικροπράγματα. Ο επαχθής, αναχρονιστικός και δυσβάστακτος φόρος καταργήθηκε αργότερα και οι άνθρωποι της υπαίθρου ανέπνευσαν. Απέναντι από τον γκαζέλο και ανατολικά του δρόμου υπήρχαν και υπάρχουν ακόμη και σήμερα άλλα στρατιωτικά οικήματα, τα οποία προορίζονταν για τον σταβλισμό των αλόγων και των ημιόνων αλλά και για αποθηκευτικό χώρο.

Μετά από τους στρατώνες και στα νότια της Καρδίτσας απλώνεται ένας απέραντος, άσπρος κάμπος που φθάνει μέχρι τις παρυφές των αγραφιώτικων βουνών, ο οποίος ήταν τότε άνυδρος και άδενδρος. Μπροστά μας πρόβαλαν τα χωριά του κάμπου, κτισμένα με τη δική τους αρχιτεκτονική και με βουνιές κολημένες στους εξωτερικούς τοίχους των σπιτιών και των αχυρώνων. Στο βάθος ορθωνόταν αγέρωχο, υπερήφανο και μεγαλοπρεπές το βουνό Ίταμος καθώς και οι όμορφες και καταπράσινες πλαγιές των ανατολικών Αγράφων με μικρά και μεγάλα χωριά σκαρφαλωμένα και σκορπισμένα σ' αυτές, πραγματικά κοσμήματα και στολίδια του διαγραφόμενου μπροστά μας ορεινού όγκου. Προσπερνώντας τους στρατώνες συναντούσαμε το ανάχωμα της Φαγάνας, μιας μεγάλης τάφρου που κατασκευαζόταν τότε στα νότια της Καρδίτσας για να προστατεύει την πόλη από τις καταστροφικές πλημμύρες του ποταμού Καραάμπαλη. Φθάνοντας στο ανάχωμα έβλεπε κανείς να δουλεύει εκεί μια υπερμεγέθης και εντυπωσιακή φαγάνα που έκανε τους περαστικούς να χασομερήσουν για λίγο και να θαυμάσουν αυτό το τέρας της (τότε) σύγχρονης τεχνολογίας.

Βαδίζοντας στη συνέχεια προς το γεφύρι της Αγιοπηγής συναντούσαμε δύο σημεία αναφοράς: τα στοχώροφα του Αηδώνη και την τοποθεσία Παλούικα. Κάποιος ιδιοκτήτης με το όνομα Αηδώνης διέθετε ανατολικά του δρόμου και κατά μήκος αυτού ένα τεράστιο αγρόκτημα πολλών δεκάδων, ίσως και εκατοντάδων στρεμμάτων, σπαρμένων πάντοτε με σπάρη. Ο μεγάλος και γόνιμος κάμπος της Καρδίτσας και γενικά όλης της Θεσσαλίας ήταν τότε, όπως είπαμε, άνυδρος και το μεγαλύτερο μέρος του έμενε ακαλλιέργητο, γεγονός που ενέτεινε το πρόβλημα ανεπάρκειας των εγχώριων δημητριακών. Σήμερα ένα μεγάλο μέρος αυτού του αγροκτηματος καταλαμβάνεται από τη βιομηχανική μονάδα "Σουηδικά κεραμίδια". Πριν φτάσουμε στο γεφύρι της Αγιοπηγής και κοντά σε αυτό ήταν ένας αγρός περιφραγμένος με ξύλινους πασσάλους (παλούικα) και αγκαθωτό σύρμα. Σπάνια τότε ένα χωράφι ήταν έστω στοιχειωδώς περιφραγμένο, γι' αυτό και το συγκεκριμένο καθιερώθηκε ως σημείο αναφοράς της ευρύτερης τοποθεσίας με το όνομα Παλούικα.

Αφού περνούσαμε το γεφύρι της Αγιοπηγής πάνω από τον ποταμό Καραάμπαλη και βαδίζαμε για μερικές εκατοντάδες μέτρα συναντούσαμε το κεραμοποιείο των αδελφών Κουκουζίκη που παρήγαγε τούβλα και βυζαντινά κεραμίδια. Το απαιτούμενο νερό το προμηθευόταν από μια τουλούμπα όπου πολλές φορές σβήναμε τη δίψα μας. Αργότερα στον χώρο αυτό εγκαταστάθηκε κυλινδρόμυλος και σήμερα λειτουργεί αρτοποιείο με την ίδια επωνυμία.

Ακριβώς απέναντι από το κεραμοποιείο των αδελφών Κουκουζίκη και στα αριστερά μας βρίσκεται το χωριό Αγιοπηγή (Μπραιβί). Τα ελάχιστα παιδιά, δυο τρεις μαθητές, που προέρχονταν από το χωριό αυτό μας αποχαιρετούσαν και έπαιρναν το δρόμο για τα σπίτια τους. Εμείς τα θεωρούσαμε καλόνυχους γιατί το χωριό τους βρισκόταν κοντά στην Καρδίτσα. Λίγο πιο πάνω από την ιδιοκτησία Κουκουζίκη συναντώνται δύο δρόμοι, ο ένας προερχόμενος από τη Ραχούλα και ο άλλος από το Καλλιφώνι, και σχηματίζουν στο σημείο που τέμνονται μία οξεία γωνία. Στο σημείο αυτό κάποιος με το όνομα Μάρης έστησε μια παραγκούλα με σανίδες και τσίγκους και τη μετέτρεψε σε ένα υποτυπώδες καφενεύο. Δέθετε ελάχιστες καρέκλες, κανά δυο ξύλινους πάγκους, άλλα τόσα τραπέζια και σέρβιρε καφέ, λουκούμι, τσίπουρο και νερό. Οι θαμώνες φυσικά ελάχιστοι.

Συνεχίζοντας ακάθεκτοι το οδοιπορικό μας φτάναμε στο ύψος του χωριού Ρούσσο, το οποίο απέχει λίγες δεκάδες μέτρα από τον δρόμο. Στο ύψος του χωριού και ακριβώς δίπλα στον δρόμο συναντούσαμε ένα εικονοστάσι που το σκέπαζε και το προστατεύεε ένας τεράστιος φτελιάς. Εάν έκανε ζέστη ζητούσαμε φιλοξενία, δροσιά και ξεκούραση κάτω από τον παχύ του ίσκιο. Το χωριό Ρούσσο με τα τότε χαμηλά σπιτάκια του, καραγκούνικης τεχνολογίας, έγινε πανελλήνια γνωστό από τους πίνακες του μεγάλου Καρδίτσιώτη ζωγράφου Δημήτρη Γιολλάση, ο οποίος φιλοτέχνησε πολλούς πίνακες με θέματα παρμένα από τοπία του χωριού και του παρακειμένου βουνού Γούβα, καθώς και από τις αγροτικές και βουκολικές ασχολίες των κατοίκων. Σε μερικούς πίνακες του Γιολλάση, τον οποίο είχαμε και καθηγητή στο γυμνάσιο, φιγουράρουν και οι βουνοκορφές του Ιτάμου. Στο Ρούσσο τρεις τέσσερις μαθητές άφηναν την ομάδα μας, η οποία όσο προχωρούσαμε

τόσο και λιγόστευε, και έπαιρναν τον δρόμο για το χωριό τους και για τα σπίτια τους. Το χωριό αυτό διατηρούσε πολλά μπιστοτάνια και ήταν γνωστό για τα γλυκά, νόστιμα και γεμάτα άρωμα πεπόνια, τα οποία σκορπούσαν μια μεθυστική ευωδία που απλωνόταν σε όλη την περιοχή.

Περπατώντας και κουβεντιάζοντας για να περνάει η ώρα, φτάναμε στα ρουσσώτικα αμπέλια με τα εκλεκτά και γλυκά σταφύλια. Ακριβώς στα δεξιά της τοποθεσίας αυτής αρχίζει η διακλάδωση του δρόμου για το Αμπελικό (Μπόσπλαβο). Στην παρέα μας δεν υπήρχαν συνομήλικά μας παιδιά από το Αμπελικό τα οποία να φοιτούν στο γυμνάσιο και επομένως η ομάδα παρέμενε η ίδια. Στο τρίγωνο που σχηματίζουν οι δρόμοι Σέκλιζας και Αμπελικού βρίσκονταν και το κονάκι του Αγά του Ρούσσου, μισοερειπωμένο πλέον, ενώ γύρω του απλώνονταν λίγες εκατοντάδες στρέμματα χωραφιών, απομεινάρια του άλλωτε μεγάλου τσιφλικιού. Τώρα παίρναμε τον δρόμο για το χωριό Σέκλιζα, ο οποίος βρισκόταν σε απόλυτη ευθεία από το σημείο αυτό. Μπροστά μας και σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων πρόβαλε η Σέκλιζα, τελευταίο καραγκούνικο χωριό της διαδρομής μας, το οποίο κοσμεί ο ειδυλλιακός λόφος του Αγίου Αθανασίου με το εκκλησάκι του ομώνυμου αγίου στην κορυφή, απέριπτο και γραφικό, να διαγράφεται μπροστά μας σα μία θαυμάσια εικόνα. Η μέρα όσο πήγαινε σωνόταν και ο ήλιος άρχιζε να γέρνει και τα παιδιά από τη Ραχούλα θέλαμε να φτάσουμε στο χωριό μας πριν από το σούρουπο.

Φτάναμε στη Σέκλιζα κουρασμένοι και διψασμένοι. Γκινιάζαμε για νερό. Ευτυχώς κοντά στον δρόμο ήταν το πατρικό σπίτι του Στέφου Βλάχου, στου οποίου στην αυλή υπήρχε μια τουλούμπα με κρύο νερό - κάτι σπάνιο για το χωριό αυτό, το οποίο υδρευόταν από πηγάδια. Ορμούσαμε όλοι μαζί ποιος θα προλάβει πρώτος. Ένας κτυπούσε το χέρι της τουλούμπας και οι άλλοι πίναμε νερό με τη σειρά. Εδώ κάναμε ένα μικρό διάλειμμα για ξεκούραση και για ανάκτηση των δυνάμεών μας, διότι τα επτά χιλιόμετρα της απόστασης Σέκλιζα - Ραχούλα έπρεπε να τα περπατήσουμε χωρίς άλλη διακοπή, "μυρορούφι". Τα παιδιά από τη Σέκλιζα σκόρπιζαν στα σπίτια τους. Μέναμε τώρα τα παιδιά του Καταφυγίου και της Ραχούλας.

Εντείναμε πλέον το βάδισμά μας και προχωρούσαμε με γρήγορα βήματα. Περνούσαμε το διάσελο, ένα στενό περάσμα ανάμεσα στον λόφο του Αγίου Αθανασίου και στο βουνό Πετροβούνι και, πριν φτάσουμε στο πέτρινο γεφύρι, άρχιζε η πρώτη διαρροή της πολυπληθούς ομάδας των μαθητών της Ραχούλας. Ο συγχωριανός μας Βαγγέλης Κονταξής μας αποχαιρετούσε και έπαιρνε τον δρόμο για το Ριζό, όπου και βρισκόταν η αγροικία του. Σε λίγο περνούσαμε το γεφύρι της Συκίας το ρέμα και πατούσαμε επιτέλους επί αγραφιώτικου εδάφους. Άλλωστε εκεί κοντά βρισκόταν και η "Γραμμένη Πέτρα", σύνορο μεταξύ των ανεξάρτητων Αγράφων και του τουρκοπατημένου κάμπου. Εδώ, στη ραχουλιώτικη περιοχή, παίρναμε μια βαθιά ανάσα και αρχίζαμε να νιώθουμε στα πόδια μας ένα ξελάφρωμα και μια νέα δύναμη. Το έδαφος το γνωρίζαμε σπιθαμή προς σπιθαμή. Κοντά στο πέτρινο γεφύρι και εκατέρωθεν του ποταμού, στέκονταν τρία σπίτια στη δεξιά πλευρά του και τρία στην αριστερή, μοιάζοντας με προκεχωρημένα φυλάκια των Αγράφων για να ελέγχουν τους διαβάτες.

Μπαίναμε κατόπιν σε μια γόνιμη κοιλάδα που τη διασχίζουν δυο ποτάμια και γύρω την προστατεύουν μικρά και μεγάλα βουνά. Διασχίζαμε τον Ξηρόκαμπο και διαβαίναμε τον δρόμο που στο σημείο αυτό στενεύει, εξ ου και το όνομα Στενό. Αριστερά μας απλωνόταν η αμπελόφυτος περιοχή της Καρούτας ενώ στα δεξιά μας υψώνονταν η μεγάλη και η μικρή Τούμπα. Φθάναμε στο Χάνι όπου άλλα δύο παιδιά από τη Ραχούλα, ο Θωμάς Δερματάς και ο Παναγιώτης Κατσιούλας, ξεκοβαν από την παρέα μας και έπαιρναν τον δρόμο για τον συνοικισμό Ζωγρί, όπου ήταν τα σπίτια τους.

Σύντομα περνούσαμε το μαντάνι του Βλάχου, τη βρύση τη Βουλωμένη και τα τρία πλωτόκιστα σπίτια των Ραπατών και μπαίναμε στην περιοχή της Λούτσας και του Μπαρραχτάρη, όπου βρίσκονται οι φασολόκηποι των χωριού μας. Το τοπίο εκεί ήταν μοναδικό και εντυπωσιακό. Κυριαρχούσε το βαθύ πράσινο από τα αναρριχώμενα φασόλια, τα κηπευτικά και τις επίσης αναρριχώμενες κολοκυθίδες που καλλιεργούσαν οι χωριανοί. Η παραδεισένια ομορφιά του τοπίου δεν περιγράφεται ούτε με την πένα ούτε με λόγια. Απέναντι επίσης υψώνεται το βουνό Μαυροί ενώ στο βάθος που σχηματίζεται κάτω από αυτό, κυλούν ορμητικά τα νερά του ποταμού. Στις πλαγιές του βουνού αυτού είναι σκορπισμένα μερικά μαντριά Καταφυγιωτών. Στην παρέα μας υπήρχε, μεταξύ άλλων Καταφυγιωτών, κάποιος συμμαθητής μας στους γονείς του οποίου ανήκε ένα από αυτά τα μαντριά. Περνώντας λοιπόν τη βρύση της κυρά Τασιάς, της αρχόντισσας, ο εν λόγω φίλος μας, ο Λάμπρος Ζαρκάδας, έβλεπε το μαντρί του αντίκρου, τα ζωντανά και τους δικούς του και δεν μπορούσε να συγκρατήσει τη χαρά του, την οποία εκδήλωνε με σφουρίγματα και σαλαγίσματα.

Φθάναμε επιτέλους στο σημείο όπου οι δύο τελευταίες ομάδες θα χωρίζονταν στη διασταύρωση του δρόμου. Τα παιδιά του Καταφυγίου έπαιρναν τον δρόμο για το χωριό τους, ο οποίος είναι ανηφορικός, ενώ η απόσταση μέχρι να φθάσουν ήταν διπλάσια από αυτή που είχαμε εμείς μπροστά μας. Τα χαιρετούσαμε και ακολουθούσαμε τη δική μας διαδρομή. Περνούσαμε από τα λαγκάδια "Ιτιές" και "Φτελιές", περνούσαμε τα δύο κόμματα του Ρεντίνα και του Καραγιάννη και σε λίγο, αφού περνούσαμε και το λαγκάδι και τη βρύση του Μαρότη, μπαίναμε στα πρώτα σπίτια του χωριού μας. Στα ντολκεραϊκά έφειναν από τη συντροφιά μας ο Γιώργος Ντόλκερας και ο Χρήστος Ξυδιάς. Πιο πάνω ο Βασίλης Κίτσας και στον Κατσαρομαχαλά ο Τάσος Ζαχαρήσκαι εγώ. Το οδοιπορικό, το οποίο είχε διαρκέσει 4 ώρες, θα το τερμάτιζε μόνος του ο Περικλής Κορκόντζελος. Φθάνοντας στο σπίτι μου η ζεστασιά και η θάλπωση με άγγιζαν αμέσως μόλις ανέβαινα τη σκάλα και ανοίγοντας την πόρτα ένιωθα την οικογενειακή στοργή και αγάπη. Τι ευτυχία!

Από όσα αναφέρω και περιγράφω για το μακρύ αυτό οδοιπορικό, όλα έχουν αλλάξει. Ο παντοδύναμος χρόνος βάζει τη δική του σφραγίδα και αλλάζει τα πάντα. Αυτός άλλαξε και γέρσε και εμένα και κάνει όλα όσα δηγήθηκα να μου φαίνονται πλέον σαν ένα ωραίο παραμύθι.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Να γνωρίσουμε τους φίλους που μας εμπιστεύονται τα έντυπά τους

Από το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, ο πληθυσμός των χωριών της πατρίδας μας ακολουθεί φθίνουσα πορεία, για λόγους που είναι σε όλους γνωστοί και δεν χρειάζεται να τους επαναλάβουμε. Αυτό συνέβη, κατά κόρο, στα ορεινά χωριά και ιδίως στα αγραφιώτικα. Στα τελευταία, ιδίως τους χειμερινούς μήνες, έχουν μείνει ολίγοι γέροντες, ως οιονεί φύλακες των χωριών. Ο υπόλοιπος πληθυσμός βρίσκεται διασκορπισμένος στα πέρατα της ελληνικής- και όχι μόνο- επικράτειας. Για όλους αυτούς, οι εφημερίδες που εκδίδουν οι Σύλλογοί τους είναι το μόνο μέσο που τους φέρνει σε επαφή με το χωριό τους, αλλά και μεταξύ τους, και τις περιμένουν με αγωνία κάθε φορά που εκδίδονται -συνήθως κάθε τρίμηνο.

Οι παρακάτω εφημερίδες, την ταυτότητα των οποίων παρουσιάζουμε συνοπτικά, αποστέλλονται τακτικά στο Σύλλογό μας και, όπως είναι φυσικό, ως αντίδωρο, τους αποστέλλουμε κι εμείς τα "ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ".

"αμάραντος"

Τρίμηνη Πολιτιστική Έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Αμαράντου.
Διευθυντής σύνταξης: Βασίλης Τάκης
Σχήμα: 19X27, σελίδες 32

Το χωριό Αμάραντος

Ο Αμάραντος, το παλαιότερο Μαστρογιάννη, βρίσκεται σε υψόμετρο 720 μ., ΝΑ της Ραχούλας, από την οποία απέχει 8 χλμ.

Πληθυσμός: 1928 614, 1940 699, 1951 712, 1961 516, 1971 355, 1991 317.

Ο Αμάραντος είναι χωριό με ιστορία και παράδοση και αριθμεί πολλούς ανθρώπους των Γραμμάτων. Το περιοδικό που εξέδιδε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αμαράντου είναι από τα καλύτερα του είδους του. Δυστυχώς, η έκδοση του περιοδικού διακόπηκε το παρελθόν έτος. Ελπίζουμε η διακοπή της έκδοσης να μην είναι οριστική.

"ΑΡΝΗ"

Τριμηνιαία εφημερίδα που εκδίδει ο Μορφωτικός Σύλλογος Μοσχολουρίου.
Υπεύθυνος έκδοσης: Σωτήρης Σταμούλης
Σχήμα: 30X42, σελίδες 12

Το χωριό Μοσχολούρι

Χωριό με μεγάλη ιστορία, που συνδέεται με τον αρχαίο δρόμο που συνδέει τα Γιάννενα με το Ζητούνι (Λαμία), αλλά και με το περίφημο "Μασκλούρ παζάρ". Βρίσκεται πολύ κοντά στους Σοφάδες και σχεδόν εφάπτεται στο βόρειο τμήμα τους.

Υψόμετρο: 110 μ., κάτοικοι: 1928 489, 1940 579, 1951 648, 1961 743, 1971 614, 1981 543, 1991 495.

"Βαθυλακκιώτικα νέα"

"Ψυχαγωγικό και ενημερωτικό φυλλάδιο του Συλλόγου των απανταχού Βαθυλακκιωτών Καρδίτσας "Η Αγία Μαρίνα"

Εκδότες-συντάκτες-αρθρογράφοι:
Κοροβέζου Κάτια
Σχήμα: 29X42, σελίδες 4

Το χωριό Βαθύλακκος

Ο Βαθύλακκος, το παλαιό Λακρέσι, είναι ένα αγραφιώτικο χωριό, που διατηρεί ακόμη την παραδοσιακή γραφικότητά του.

Υψόμετρο: 780 μ., κάτοικοι: 1928 447, 1940 555, 1951 562, 1861 425, 1971 321, 1981 315, 1991 251.

"Μαυρέλι"

Δίμηνη έκδοση του Συλλόγου των απανταχού Μαυρελιωτών Τρικάλων.
Εκδότης-Διευθυντής: Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
Σχήμα: 24X35, σελίδες 8

Το χωριό Μαυρέλι

Το Μαυρέλι είναι ένα ορεινό χωριό στις πλαγιές των Αντιχασίων του νομού Τρικάλων.

Υψόμετρο 1130 μ., κάτοικοι: 1928 854, 1940 1044, 1951 966, 1961 1055, 1971 767, 1981 490, 1991 596

"Το Μετερίζι των Αηδονοχωριτών"

Τρίμηνη Έκδοση του Συλλόγου των Απανταχού Αηδονοχωριτών Καρδίτσας.
Εκδότης-Διευθυντής: Γεώργιος Παπαδόπουλος
Σχήμα: 29X42, σελίδες 4.

Το χωριό Αηδονοχώρι

Το Αηδονοχώρι, η παλιά Χωταίνα, είναι ένα γραφικό αγραφιώτικο χωριό, με ιδιαίτερη παράδοση στα λαογραφικά δρώμενα και ιδιαίτερα στους παραδοσιακούς χορούς. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στον μοναδικό στην Ελλάδα κλειστό χορό "Τάι-Τάι", που χορεύεται σε όλες τις εκδηλώσεις του Συλλόγου.

Υψόμετρο 800 μ., κάτοικοι: 1928 533, 1940 627, 1951 602, 1961 346, 1971 282, 1981 206, 1991 224.

"Η Οξυά"

Τριμηνιαίο έντυπο πολιτιστικού περιεχομένου που εκδίδεται από τον ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ,ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΟΞΥΑΣ.

Έδρα: Μοναστήρι Αγίας Τριάδας Οξυάς.

Υπεύθυνος έκδοσης: Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου.
Σχήμα: 25X35, σελίδες 16

Το χωριό Οξυά

Η Οξυά, το παλιό Σιάμ, είναι ορεινό χωριό στις πλαγιές της νότιας Πίνδου (περιοχή Μουζακίου Καρδίτσας). Εκτός από τον κεντρικό οικισμό, που σκιάζεται από τις κορυφές της Καραβάς, υπάρχουν διάσπαρτοι και μικρότεροι οικισμοί. Γνωστός είναι ο οικισμός του Μοναστηριού της Αγίας Τριάδας, όπου και η έδρα του ομώνυμου Συλλόγου.

Υψόμετρο: 850 μ., κάτοικοι: 1928 960, 1940 1113, 1951 1229, 1961 1203, 1971 1026, 1981 205, 1991 212.

"Τα Χρονικά της Νεράιδας-Δολόπων"

Τριμηνιαία Έκδοση των Απανταχού Νεραϊδιωτών (Νεράιδα-Σαραντάπορο-Μεγαλάκκος)

Εκδότης-Διευθυντής: Η πρόεδρος του Συλλόγου Αικατερίνη Μπατοϊακού-Θάνου.

Σχήμα: 30X42, σελίδες 16.

Το χωριό Νεράιδα

Η Νεράιδα -παλιά Σπινάσα- είναι η μητρόπολη και των δύο άλλων αξιόλογων οικισμών, Σαρανταπόρου και Μεγαλάκκου. Χωριό με ιδιαίτερη ζωντάνια και αξιόλογους ανθρώπους στα Γράμματα και στις Τέχνες. Τα "Χρονικά της Νεράιδας-Δολόπων" είναι από τα πιο δραστήρια έντυπα του είδους, με ιδιαίτερα διεκδικητικό χαρακτήρα για τα προβλήματα της ορεινής κοινότητας.

Υψόμετρο: 820 μ., κάτοικοι: 1928 553, 1940 702, 1951 416, 1961 388, 1971 302, 1981 213, 1991 248.

Διαφορετική Ποίηση

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Πες μου ποτάμι, που τρελά,
μέσα στους κάμπους τρέχεις
και τόσες εμορφιές της γης,
με τα νερά σου βρέχεις,
γιατί μας ψάλλεις θλιβερό,
σκοπό με τη φωνή σου;
Ποιός άλλος ζει τέτοια ζωή,
γλυκιά σαν τη δική σου;

Κι εκείνο αποκρίθηκε:

Τι ευτυχία έχω,
αφού η μοίρα μου 'γραψε,
αιώνια να τρέχω;

Αν ροδοδάφνες γέρνουνε,
με χάρη στα νερά μου,
αν λυγαριές κι αγράμπελες,
ανθίζουν στα πλευρά μου,
μήπως μπορώ να τις χαρώ
και να τις αγαπήσω;
Περνώ, τις βλέπω μια στιγμή
και τις αφήνω πίσω...

Και το ποτάμι σόπασε
κι αφήνει το διαβάτη,
με πικραμένη την καρδιά,
με δακρυσμένο μάτι,
γιατί μια μαύρη, μια σκληρή
ιδέα τον τρομάζει...
Πως κι η δικιά του η ζωή,
με το ποτάμι μοιάζει.

Γεώργιος Δροσίνης

Η ΑΜΑΡΤΩΛΗ

Παπά, αν έρθει μία
μελαχρινή
να την ξομολογήσης,
κοντούλα, αφράτη,
με γλυκιά φωνή,
πρόσεξε, μην τυχόν
και την αφήσεις
να μεταλάβει η αμαρτωλή!
Δε νήστεψε μία μέρα το φιλί!

Γεώργιος Δροσίνης

ΚΟΡΩΝΟΪΟΣ (2020)

Φέτος ετούτη η χρονιά δεν είναι σαν τις άλλες,
είναι μια δίσεκτη χρονιά που μέσα μας κλειδώνει,
και μας στερεί τόσες χαρές της Άνοιξης μεγάλες
κι είναι τ' Απρίλη τέσσερις κι ούτ' ένα χελιδόνι.

Φέτος δεν έχει Πασχαλιά, Ανάσταση δεν έχει
κι ένας καιρός ανάποδος ταλαιπωρεί τη φύση,
χιονίζει απάνω στα βουνά κι εδώ στον κάμπο βρέχει
και δεν αφήνει στις καρδιές λίγη χαρά ν' ανθίσει.

Φέτος μας ήρθε ένας ιός που πέρα δώθε τρέχει
κι όλο νοσούνε αρκετοί και "φεύγουν" ορισμένοι
κι έπεσε πάχνη στις καρδιές και στην ψυχή μας βρέχει.
"Μας ήρθαν χρόνια δίσεκτα και μήνες οργισμένοι".

Φέτος θα πρέπει σύνεση να δείξουμε μεγάλη,
για να μας μείνει ζωντανή κι ακλόνητη η ελπίδα,
ότι θα δούμε, υγιείς, στον ουρανό και πάλι
ένα γεφύρι εφτάχρωμο μετά την καταιγίδα.

Μάρκος Παππάς

4/4/2020

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΤΑΠΕΙΝΟΥ

Κύριε, σαν ήρθεν η βραδιά, σου λέω την προσευχή μου.
Άλλη ψυχή δεν έβλαψα στον κόσμο απ' τη δική μου.
Εκείνοι που με πλήγωσαν ήταν αγαπημένοι.
Την πίκρα μου τη βάσταξα. Μου δίνει και την ξένη.

Μ' απαρνηθήκαν οι χαρές. Δεν τις γυρεύω πίσω.
Προσμένο τα χειρότερα. Είναι αμαρτία να ελπίσω.
Σαν ευτυχία την αγαπώ της νύχτας τη φοβέρα.
Στην πόρτα μου άλλος δεν χτυπά κανείς απ' τον αγέρα.

Δεν έχω δόξα. Είν' ήσυχα τα έργα που έχω πράξει.
Άκουσα τη γλυκιά βροχή. Τη δύση έχω κοιτάξει.
Έδωκα στα παιδιά χαρές, σε σκυλους λίγο χάδι.
Ζευγάδες καλησπέρισα που γύριζαν το βράδυ.

Τώρα δεν έχω τίποτα να διώξω ή να κρατήσω.
Δεν περιμένο ανταμοιβή. Πολύ 'ναι τέτοια ελπίδα.
Ευδόκησε να αφανιστώ χωρίς να ξαναζήσω...
Σ' ευχαριστώ για τα βουνά και για τους κάμπους που είδα.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

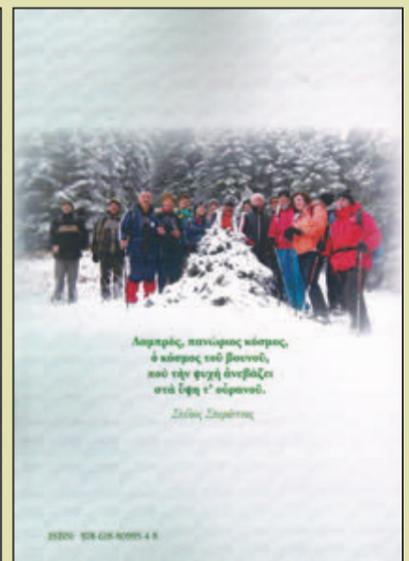
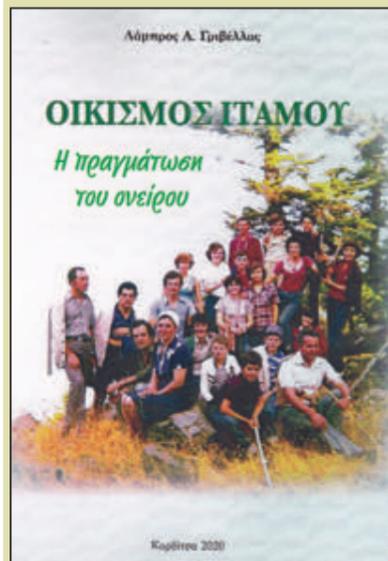
Λάμπρου Γριβέλλα ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΙΤΑΜΟΥ η πραγμάτωση του ονείρου

Ο Οικισμός Ιτάμου είναι ο νεότερος οικισμός της Ραχούλας (η πρώτη κατοικία χτίστηκε το 1967) και η δομή του είναι εντελώς διαφορετική από τους άλλους οικισμούς του χωριού, οι οποίοι μετρούν κάποιους αιώνες. Εντούτοις, η προϊστορία του Οικισμού διατρέχει αρκετές δεκαετίες του 20ου αιώνα. Ο Ίταμος, ως τοπίο ονειρικής ομορφιάς και χώρος αναψυχής ασκούσε γοητεία όχι μόνο στους Καρδιτσιώτες φυσιολάτρεις αλλά, χωρίς υπερβολή, και στο Πανελλήνιο. Για τους Ραχουλιώτες ήταν ο χώρος που τους έκανε περήφανους και καμάρωναν να εκθειάζουν τις ομορφιές του. Όνειρό τους ήταν να δημιουργήσουν εκεί έναν παραθεριστικό οικισμό. Όταν οι συνθήκες το επέτρεψαν, ο Οικισμός δημιουργήθηκε σταδιακά μέχρι σχεδόν το τέλος του 20ου αιώνα. Οι "ρωμαντικοί" που τόλμησαν το εγχείρημα, αντιμετώπισαν μύριες δυσκολίες και προβλήματα, που τα επέλυσαν όλα με ενότητα και θαυμαστή συνεργασία.

Στόχος της έκδοσης του βιβλίου είναι να γίνει γνωστή και στη νέα γενιά, στα παιδιά και στα εγγόνια μας, η ιστορία του Οικισμού, όλες οι σελίδες της οποίας είναι διαποτισμένες από ανεξάντλητους αγώνες, αμέτρητες θυσίες και έρωτα για τη φύση, και να ενστερνιστούν το πνεύμα ενότητας και συνεργασίας των πρωταγωνιστών, για να διατηρείται η συνέχεια.

Εικόνα εξωφύλλου: Παραθεριστές του Οικισμού Ιτάμου στην Τσιούκα (υψ. 1490 μ), τον Αύγουστο του 1978.

Εικόνα οπισθόφυλλου: Ορειβάτες στον χιονισμένο Ίταμο, γύρω από το στολισμένο με χιόνι, φυσικό "χριστουγεννιάτικο δένδρο", με υπόκρουση τους στίχους του Σπεράντσα: "Λαμπρός, πανώριος κόσμος,/ ο κόσμος του βουνού,/ που την ψυχή ανεβάζει/ στα ύψη τ' ουρανού."

Η πύρα του Συμβόλου

Έθιμα της Αργιθέας γύρω από τη γέννηση του παιδιού

Συνέχεια από τη σελ. 1

του (απομώνονταν), έριχναν στο τζάκι με τη φωτιά καλαμποκίσιο αλεύρι και το κάπνιζαν για να φταρνιστεί, κι έτσι το παιδί ξαπομώνονταν!

Για να διευκολύνουν τη γέννα, πότιζαν τη γυναίκα βρασιμένο ξερό βασιλικό, της έδιναν να πιεί λάδι, που είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργεί κάποιες στομαχικές ανωμαλίες, που τη βοηθούσαν. Επίσης έβραζαν σε μια μεγάλη κατσαρόλα νερό και τοποθετούσαν επάνω από τον αχνό την έγκυο, πιστεύοντας ότι έτσι διευκολύνεται η γέννα. Στο νερό εκείνο πολλές φορές έριχναν κλαδιά από φροξυλιά.

Για να πέσει το ύστερο (να καθαρίσει δηλαδή η γυναίκα μετά τη γέννα) της έδιναν ένα μπουκάλι άδειο που φυσούσε μέσα σ' αυτό κι έτσι η προσπάθεια που έκανε, είχε το αποτέλεσμα που ήθελαν. Στη συνέχεια έβραζαν λίγο παλιό κρασί κι αφού κρύωνε, τόνιζαν να το πιεί η λεχώνα για να καθαρίσουν τα έντερα της.

Όσπου να κατέβει το γάλα της λεχώνας, έδιναν στο μωρό για ν' απασχολείται, ένα λουκούμι τυλιγμένο σε φιλό τούλι και, ως ότου η μαμή και οι άλλες γυναίκες ταχτοποιήσουν τη λεχώνα. Αν μια γυναίκα δεν είχε το ανάλογο γάλα που χρειαζόταν το μωρό, τότε χρησιμοποιούσαν το γάλα άλλης λεχώνας ή ακόμα και γάλα αγελαδινό. Τα παιδιά που θήλαζαν από τη φυσική τους μάνα, αλλά συμπλήρωναν το γάλα τους και από άλλη λεχώνα, έλεγαν πως μ' αυτό τον τρόπο δημιουργούσαν κάποια συγγένεια.

Για να διευκολύνουν τη γέννηση του μωρού, περνούσαν πάνω από τα ρούχα της έγκυας γυναίκας ένα αβγό τρεις φορές λέγοντας: "Όπως πέφτει το αβγό από την κότα, έτσι να πέσει και το μωρό από τη μάνα του". Για τον ίδιο λόγο χρησιμοποιούσαν τη σίτα που κοσκινούσαν το αλεύρι, ενώ άλλες φορές, κάποιος από το σπίτι πήγαινε στην εκκλησιά το χωριού και άνοιγε την Ωραία Πύλη του Ιερού με την προοπτική: "όπως ανοίγει η Πύλη, έτσι εύκολα να γεννήσει και η γυναίκα". Σε παρόμοιες περιπτώσεις άναβαν τα καντήλια της εκκλησίας ή έπαιρναν εννιά χαλίκια από ένα σταυροδρόμι και τα έριχναν από το λαιμό μέσα στο σώμα της γυναίκας, έτσι που, "όσο εύκολα πέφτουν τα χαλίκια, να πέσει και το μωρό". Ορισμένες γυναίκες έπαιρναν από το "ζουριό" του μύλου νερό και τόνιζαν στο πάτωμα του δωματίου που βρισκόταν η λεχώνα και την έβαζαν να δρασκειλίζει λέγοντας "όπως τρέχει το νερό, έτσι να φύγει και το παιδί από πάνω της". Αυτό μπορούσε να γίνει, και, αν παραδίπλα από το σπίτι περνούσε κάποιον αυλάκι με νερό, οπότε και χρησιμοποιούσαν την παραπάνω διαδικασία. Για τον ίδιο λόγο έδιναν στην έγκυο ένα καρύδι (κοκόσια) για να την ανοίξει, και με την προσπάθεια που έκανε βοηθούσαν να ξεχάσει τη δοκιμασία του τοκετού.

Αν μια γυναίκα απόβαλε ή έχανε το παιδί της στη διάρκεια της γέννας, η ταφή γινόταν σ' ένα ξεκκλήσι και όχι στο νεκροταφείο, γιατί ήταν αβάφτιστο. Στην περιοχή των Αγράφων -φυσικά και της Αργιθέας- βάζουν την κουλουρίτσα κάτω από το προσκέφαλο του βρέφους για να το βρουν οι Μοίρες χορτάτο και την αφήνουν εκεί σαράντα μέρες, ενώ η λεχώνα, μέχρι να σαραντίσει, "Ξεχριστιανεύεται" και δεν της επιτρέπουν να προσκυνήσει εικόνα ούτε να φάγει "αντί-δωρο"!-

Τα "αρπάλεια" χρήματα

Του Βασίλη Τάκη*

Ο Άρπαλος ήταν παιδικός φίλος του Μεγ. Αλεξάνδρου από την Μακεδονία και τον ακολούθησε στην εκστρατεία κατά των Περσών. Αλλά επειδή είχε κάποια αναπηρία και δεν μπορούσε να πολεμήσει, ο βασιλιάς τον έκανε υπουργό οικονομικών.

Αυτή ήταν η χειρότερη επιλογή που θα μπορούσε να κάνει.

Το 333 π. Χ., πριν από τη κρίσιμη μάχη της Ισού, ο Άρπαλος παρασύρθηκε από κόλακες καλοθελητές και λιποτάκτησε. Μαζί του πήρε όλα τα χρήματα της στρατιάς και κατέφυγε στα Μέγαρα. Ωστόσο ο Μέγας Αλέξανδρος δείχνοντας έλεος, του έδωσε χάρη και τον έκανε πάλι διαχειριστή. Όταν ο Αλέξανδρος ξεκίνησε για την τελευταία του μακρινή εκστρατεία προς την Ινδία, ο Άρπαλος θεώρησε απίθανο να γυρίσει πίσω ζωντανός ο Μακεδόνας βασιλιάς από μια τόσο μακρινή και επικίνδυνη εκστρατεία και άρχισε την κατασπατάληση των χρημάτων του βασιλικού θησαυροφυλακίου. Ο Άρπαλος ζούσε απολαμβάνοντας συμπόσια και ακολασίες, που μάλιστα προκάλεσαν και την κατακραυγή των συμπατριωτών του....

Κατακτώντας την Περσία ο Αλέξανδρος βρήκε στο Περσικό θησαυροφυλάκιο θησαυρούς που ήταν πέραν πάσης φαντασίας. Έφυγε λοιπόν για την Ινδία, αφήνοντας στην Περσέπολη τον φίλο του τον Άρπαλο να διαχειρίζεται το χρήμα. Αυτός άρχισε να το ξοδεύει ασύστολα, πιστεύοντας ότι ο βασιλιάς δεν θα ξαναγύριζε από τις ερημιές της Ασίας, όπως είδαμε παραπάνω. Μετά από δυο χρόνια όμως έμαθε ότι ο Αλέξανδρος επιστρέφει.

Είτε διότι οι καταχρήσεις και σπατάλες του ήταν εξόφθαλμες, είτε διότι ο βασιλιάς είχε ενημερωθεί από ρουφιάνους που πάντα υπάρχουν στις βασιλικές αυλές, ο Άρπαλος κατάλαβε ότι δεν θα την γλύτωνε. Πήρε λοιπόν ένα μέρος του βασιλικού θησαυρού και μ' ένα μισθοφορικό σώμα που πλήρωνε από τα ξένα λεφτά έφθασε στην Αθήνα. Είχε αφαιρέσει 7.000 τάλαντα.

Όταν έφτασε στην Αθήνα, ο Άρπαλος είχε μαζί του μόλις 700 τάλαντα από τα 7.000. Τι είχε κάνει τα υπόλοιπα είναι άγνωστο. Του τα έκλειψαν, τα είχε σπαταλήσει, τα είχε κρύψει, κανείς δεν έμαθε ποτέ.

Για να τον δεχτούν οι Αθηναίοι που φοβούνταν την εκδίκηση του Αλέξανδρου, ο Άρπαλος άρχισε τις δωροδοκίες. Μοίραζε χρυσάφι. Με τη μέθοδο αυτή και μετά από εισήγηση του Δημοσθένη, οι Αθηναίοι τον δέχτηκαν σαν προσωπικό ικέτη, υπό την προϋπόθεση να καταθέσει τα χρήματά του στην Ακρόπολη ως εγγύηση. Ο Άρπαλος το έκανε, αλλά λίγο αργότερα τον έκλεισαν φυλακή. Φοβούμενος για την ζωή του το έσκασε για την Κρήτη.

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή οι Αθηναίοι αποφάσισαν την απέλαση του Άρπαλου γιατί φοβούνταν τις αποκαλύψεις που θα γίνονταν για τους ρήτορες που ο Άρπαλος μπόρεσε να δωροδοκήσει. Ο Άρπαλος όμως κατάφερε να δραπετεύσει από τις αθηναϊκές φυλακές και κατέφυγε στην Κρήτη μαζί με τους μισθοφόρους του. Εκεί δολοφονήθηκε από τον αξιωματικό της μισθοφορικής φρουράς του και φίλο του, Θίμβρωνα....

Όταν όμως οι Αθηναίοι μέτρησαν το ποσό που είχε αφήσει πίσω του, είδαν έκπληκτοι ότι υπήρχαν μόνο 350 τάλαντα. Τα υπόλοιπα, δηλαδή 350 τάλαντα, είχαν μοιραστεί σε δωροδοκίες.

Ο Άρειος Πάγος έκανε έρευνα κι έφτιαξε έναν κατάλογο από επιφανείς πολίτες που τ' άχαν αρπάξει από τον Άρπαλο. Πρώτο στην λίστα ήταν το όνομα του Δημοσθένη, ο οποίος "τόσιμησε" 20 τάλαντα, δηλαδή τέσσερα με πέντε μουλάρια φορτωμένα χρυσάφι. Διόλου κακό μεροκάματο για να βγάλει έναν λόγο στην εκκλησία του Δήμου υπέρ του να δοθεί άσυλο στον Άρπαλο. Ο μεγάλος ρήτορας τα επέστρεψε βέβαια στο δημόσιο ταμείο, αλλά οι Αθηναίοι τον εξευτέλισαν και τον εξόρισαν στην Αίγινα. Κι όμως τον δέχτηκαν τον επόμενο χρόνο πίσω με τιμές μόλις πέθανε ο Αλέξανδρος. Τα 350 αυτά τάλαντα της δωροδοκίας, που έψαχναν οι Αθηναίοι, ονόμασαν τότε "Αρπάλεια χρήματα".

Το τάλαντο

Το τάλαντο ήταν μονάδα μέτρησης της μάζας που χρησιμοποιούνταν κατά την αρχαιότητα από τους Έλληνες ως νόμισμα. Κατά προσέγγιση ένα ελληνικό ("αττικό") τάλαντο ισοδυναμούσε με 26 σημερινά χιλιόγραμμα.

Οι Έλληνες διαίρεσαν το τάλαντο σε 60 μνές. Η μνά ήταν, κατά κάποιον τρόπο νομισματική μονάδα αναφοράς. Ισοδυναμούσε με 433 γραμμάρια χρυσού ως μάζα και ως αγοραστική δύναμη. Η μνά διαιρούνταν σε 100 δραχμές, δηλαδή κάθε δραχμή ισοδυναμούσε με 4,3 γραμμάρια

Τάλαντα δεν κόπηκαν ποτέ ως νόμισμα, λόγω του βάρους τους (26 κιλά περίπου). Αλλά ούτε και μνες πολύ σπάνια, αφού ένα τέτοιο κέρμα ήταν πολύ βαρύ (433 γραμμάρια) για καθημερινή κοινή χρήση.

Η αττική δραχμή αποτέλεσε το βασικό νόμισμα της κλασικής εποχής και όπως είναι ευνόητο, η αξία της εξαρτιόταν από το μέταλλο που χρησιμοποιήθηκε. Μια ασημένια δραχμή είχε μικρότερη συναλλακτική αξία από μια χρυσή. Η δραχμή αντιστοιχούσε σε 6 οβολούς και κάθε οβολός σε 8 χαλκούς.

Υπολογίζεται ότι ένα ασημένιο τάλαντο, δηλ. στην πραγματικότητα έξι χιλιάδες ασημένιες δραχμές, επαρκούσε για τη μηνιαία μισθοδοσία των 200 ανδρών που στελέχωναν μια αθηναϊκή τριήρη κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο. Ο κωμικός ποιητής Μάχων αφηγείται πως η εταίρα Φρύνη ζητούσε μία μνα για κάθε νύχτα. (ΠΗΓΗ: διαδίκτυο).

*Ο Βασίλης Τάκης είναι άνθρωπος των Γραμμάτων και διευθυντής του περιοδικού "αμάραντος", μέχρι τη διακοπή έκδοσής του.

Αλκυονίδες Μέρες

Το Γενάρη έχουμε άνοιξη στην καρδιά του χειμώνα

Αλκυονίδες μέρες ονομάζονται οι μέρες εκείνες του Ιανουαρίου, οι οποίες έχουν καλό καιρό και ηλιοφάνεια. Πρόκειται για αρχαία ελληνική ονομασία, που προέρχεται απ' τον Αριστοτέλη.

Το φαινόμενο αυτό, αν και οι αρχαίοι, όπως συνήθιζαν, του έδιναν μυθολογικές διαστάσεις, εντούτοις είναι καθαρά μετεωρολογικό και επαναλαμβάνεται, με ελάχιστες εξαιρέσεις, κάθε Γενάρη.

Μετεωρολογικά εξηγείται με την εξίσωση των βαρομετρικών πιέσεων μεταξύ της Νοτίου και Βορείου Ευρώπης, ενώ μυθολογικά υπάρχουν πολύ όμορφες ιστορίες για το φαινόμενο.

Στην Ελλάδα εμφανίζεται, σχεδόν πάντα, περί τα μέσα Ιανουαρίου.

Το πουλί Αλκυόνα

Οι Αλκυονίδες μέρες έχουν πάρει την ονομασία τους από το ψαροπούλι Αλκυόνα, που κλωσά τα αυγά του εκείνες τις ημέρες. Η Αλκυόνα, σύμφωνα με την παράδοση, είναι ένα πουλί που συμβολίζει τη γαλήνη, την προστασία, και παύει τη θαλασσοταραχή. Αν και αποδημητικό πουλί, δε φεύγει, αλλά έρχεται το φθινόπωρο, ενώ φεύγει αρχές Μαρτίου. Γεννά τα αυγά του στις σχισμές των βράχων της θάλασσας.

Σύμφωνα με ένα μεσαιωνικό μύθο, το χρώμα της Αλκυόνας στην αρχή ήταν γκριζό, όταν όμως έγινε ο βιβλικός κατακλισημός πέταξε ψηλά και το σπθήθος της έγινε κόκκινο απ' τον ήλιο, ενώ η ράχη της μπλε απ' το χρώμα του ουρανού.

Για τη συζυγική πίστη των Αλκυόνων αναφέρεται ότι όταν ο σύζυγος της Αλκυόνας γεράσει και δεν μπορεί να πετάξει πια, τότε η θηλυκιά Αλκυόνα τον παίρνει στους ώμους της και τον μεταφέρει πάντοτε μαζί της, τον ταΐζει και τον περιποιείται ως το θάνατο.

Ο μύθος της Αλκυόνης

Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, η Αλκυόνη ήταν κόρη του Αιόλου, του θεού των ανέμων. Ζούσε στα ακρογιάλια της θάλασσας με τον άντρα της, τον Κήκυκα, και αισθάνονταν τόσο πολύ αγαπημένοι και ευτυχισμένοι, ώστε παρομοίαζαν τους εαυτούς τους με το ζευγάρι των θεών, Δία και Ήρα. Για την ασέβειά τους όμως αυτή, ο Δίας οργίστηκε τόσο πολύ που μεταμόρφωσε τον Κήκυκα σε όρνιο. Η Αλκυόνη, χωρίς να γνωρίζει τι είχε συμβεί, έτρεχε παντού τρελαμένη για να βρει τον αγαπημένο της σύζυγο. Οι θεοί του Ολύμπου τη λυπήθηκαν και τη μεταμόρφωσαν στο θαλασσοπούλι, την Αλκυόνα, που μοιάζει να ψάχνει στις θάλασσες για να βρει το χαμένο της σύζυγο.

Η δυστυχία, όμως, της Αλκυόνης δε σταμάτησε εδώ. Αντίθετα απ' τα άλλα πουλιά που γεννούσαν την άνοιξη, μες στην καλοκαιρία, η Αλκυόνα γεννούσε μες στη βαρυσχιμωνιά, οπότε τα μανιασμένα κύματα της θάλασσας της άρπαζαν τα αυγά ή τα νεογέννητα πουλάκια, κάνοντάς την να κλαίει σπαραχτικά. Για άλλη μια φορά, οι θεοί του Ολύμπου τη λυπήθηκαν και ο Δίας πρόσταξε για 15 μέρες μες στο Γενάρη να κοπάζουν οι άνεμοι και ο ήλιος να ζεσταίνει τη φύση, ώστε να μπορέσει η Αλκυόνα να κλωσήσει τα αυγά και τα πουλάκια να μπορέσουν να πετάξουν.

Οι Αλκυονίδες Μέρες ως μήνυμα αισιοδοξίας

Η φύση μας δείχνει ότι όλα είναι μια εναλλαγή καταστάσεων: καλών και κακών, κακοκαιρίας (χειμώνας) και καλοκαιρίας (καλοκαίρι), ζωής και θανάτου. Όλα αυτά μας δείχνουν ότι ζούμε σε ένα θαύμα που ονομάζουμε "ζωή". Οι Αλκυονίδες Μέρες, αν τις δούμε συμβολικά, μεταφέρουν ένα πολύ αισιόδοξο μήνυμα, ότι ακόμα και στη "βαρυσχιμωνιά" θα υπάρχουν περιστάσεις που θα μας δίνουν δύναμη και θάρρος, όσο δύσκολα κι αν είναι τα πράγματα, ώστε αισιόδοξοι πια να περιμένουμε την "καλοκαιρία" και τον ερχομό της "άνοιξης", κυριολεκτικά και μεταφορικά. Όσο για τον Δία, για χατήρι της Αλκυόνας, απολαμβάνουμε κι εμείς δεκαπέντε γενναριάτικες μέρες τη λακάδα και ζεσταίνεται το κοκαλάκι μας!

Προσέχουμε την υγεία μας ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

Οινοπνευματώδη ποτά

Η κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, γεγονός που εξαρτάται κυρίως από το πόσο πολύ και πόσο συχνά καταναλώνονται. Οι επιπτώσεις αυτές οφείλονται κατά βάση στην περιεκτικότητά τους σε οινόπνευμα. Η υψηλή χρόνια κατανάλωση οινοπνευματωδών σχετίζεται με την εμφάνιση **υπέρτασης, παχυσαρκίας, κίρρωσης** του ήπατος, **καρκίνου** και άλλων νοσημάτων. Επιπλέον, ο συνδυασμός της κατανάλωσης οινοπνεύματος με το κάπνισμα είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικός για τη υγεία.

Η μέτρια κατανάλωση οινοπνεύματος φαίνεται να προστατεύει από την εμφάνιση καρδιαγγειακών νοσημάτων. Ειδικότερα, η μικρή καθημερινή κατανάλωση κρασιού, κατά τη διάρκεια των γευμάτων, που αποτελεί χαρακτηριστικό της μεσογειακής παραδοσιακής διατροφής, φαίνεται ότι υπερτερεί, γιατί το κρασί, εκτός από το οινόπνευμα περιέχει και ευεργετικές ουσίες. Επομένως, η κατανάλωση οινοπνευματωδών απαιτεί σύνεση και μέτρο.

Εάν καταναλώνετε οινοπνευματώδη ποτά, τότε συνιστάται η κατανάλωση κρασιού κατά τη διάρκεια των γευμάτων μέχρι:

- 2 ποτήρια την ημέρα για τους άνδρες

- 1 ποτήρι την ημέρα για τις γυναίκες

Εάν δεν προτιμάτε το κρασί, μπορείτε να καταναλώνετε άλλα οινοπνευματώδη ποτά μέχρι:

- 2 ποτήρια/ημέρα για τους άνδρες
- 1 ποτήρι/ημέρα για τις γυναίκες

Σημ: 1 ποτήρι (330 μλ) μπύρα με περιεκτικότητα 4-5% σε οινόπνευμα.

- 1 ποτήρι (125 μλ) κρασί, με περιεκτικότητα 11% σε οινόπνευμα.

- 1 ποτήρι (40-45 μλ) ούζο ή τσίπουρου ή άλλου ποτού, με περιεκτικότητα 40% σε οινόπνευμα.

Περιπτώσεις κατά τις οποίες θα πρέπει να αποφεύγεται πλήρως η κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών.

- Σε άτομα που λαμβάνουν φαρμακευτική αγωγή με ενδεχόμενη αλληλεπίδραση με τα οινοπνευματώδη ποτά, η κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να οδηγήσει σε παρενέργειες των φαρμάκων ή σε μειωμένη δράση τους. Συμβουλευτείτε το γιατρό σας.

- Άτομα που σκοπεύουν να οδηγήσουν, να χειριστούν μηχανήματα ή να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που απαιτούν συγκέντρωση ή επιδεξιότητα.

- Άτομα που δεν μπορούν να περιορίσουν την κατανάλωση στο επίπεδο της μέτριας κατανάλωσης.

Χρήσιμες συμβουλές

- Η μέτρια κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών φαίνεται ότι προστατεύει από **καρδιαγγειακά νοσήματα**.

- Προτιμάτε την κατανάλωση κρασιού, κατά τη διάρκεια των γευμάτων.

- Αποφεύγετε τη μεγάλη κατανάλωση αλκοόλ σε μικρά χρονικά διαστήματα.

- Η κατανάλωση αλκοόλ σε συνδυασμό με το κάπνισμα αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες εμφάνισης **καρκίνου του στοματοφάρυγγα**.

- Η συστηματική χρόνια κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να προκαλέσει εθισμό, με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην υγεία όσο και στην καθημερινότητα του ατόμου.-

Η ΓΙΑΓΙΑ ΜΟΥ Η ΑΓΩΡΩ (1900-1984)

Γράφει ο Γεώργιος
Αθ. Κλήμος

Η γιαγιά μου η Αγώρω ανήκε στο σόι της γυναίκας μου. Λέμε ανήκε, γιατί εδώ και κάμποσα χρόνια μάς έφυγε, "απεδήμησεν εις Κύριον", κατά τα εκκλησιαστικά λεγόμενα.

Έζησε όλα της τα χρόνια στη Ραχούλα Καρδίτσας, το γνωστό Ζωγλόπι. Το πατρικό της επώνυμο ήταν Βρέκου. Όταν έφτασε σε ηλικία γάμου οι δικόι της δεν φρόντισαν να τη δώσουν έξω από το χωριό της. Έλεγε με καμάρι: Εμένα, Γιώργο, ήλθε και με ζήτησε ένα παλικάρι δυο μέτρα με μια κορμιοστασιά λεβέντη που έφερε ωραία φουστάνελα και ένα μουστάκι, νά! Ήταν από το Ζουλευκάρι. Ξεπέζεψε έξω από το σπίτι μας με τ' άλογό του και ήταν ένας παλικαρός να τον θαυμάζεις. Οι δικόι μου όμως γι' αλλού με είχαν ταγμένη. Τότε ίσχυε για τους ορεινούς "εγώ στο κάμπο δε μπορώ, στο κάμπο δεν πααίνω". Μου προορίζανε για το διπλανό σπίτι, τον άνθρωπο της διπλανής πόρτας, στον χωριανό μου Αριστείδη Ζαχαρή.

Δεν είχα αντίρρηση. Ποιος σε λογάριζε και ποιος τολμούσε να ορθώσει άλλο λόγο τότε στα κελεύσματα των δικών μας. Η πρόταση των γονιών μας ήταν συμβόλαιο απαραβίαστο. Με τον Αριστείδη ήμουν νεότερη κατά οχτώ χρόνια. Τη διαφορά αυτή την έκανε μεγαλύτερη και το όλο παρουσιαστικό του.

Παντρεύτηκε μετά από μια θητεία επτά χρόνων στο στρατό και το κράνος του στο μέτωπο της Μικράς Ασίας του άφησε μια περίεργη φαλάκρα. Αυτή η θητεία του, όμως, ήταν που του γέμιζε με υπερηφάνεια και καμάρι καθώς τακτικά έλεγε πως εγώ, ρε, έφτασα μέχρι το Σαγγάριο ποταμό!

Δε λέω πως δεν πέρασα καλά με τον άντρα μου, μολογούσε. Τίμιος, πράος στις συζητήσεις του, ήθελε κι αυτός τα δικά του: το τσιπουράκι του, το τσιγαράκι του, και αδυναμία του το ψάρεμα στο γειτονικό ποτάμι. Δε λέω πως δεν ήταν εργατικός, αλλά εμένα δεν μ' έφτανε, έλεγε η γιαγιά - Αγώρω με καμάρι.

Και με την ευκαιρία ας πούμε και λίγα λόγια για το παραπάνω σπάνιο βαπτιστικό που ενδημεί και σήμερα στη Δυτική Θεσσαλία (Τρίκαλα και Καρδίτσα). Λέμε ενδημεί, γιατί ακόμα το συναντάμε παρόλα που δεν φαντάζει και τόσο αρεστό. Το όνομα Αγώρω, Αγόρου, Αγορή, Αγορίτσα, Αγορούλα, συναντάται στην περιοχή μας από το τέλος του 16ου αιώνα (1592/93). Υποκοριστικά του, σήμερα, το Ρίτσα, Ρούλα και Ρέα. Ανήκε στα ευχετικά ονόματα. Το δίνανε στο κορίτσι που γεννιόνταν ως ευχή, για να φέρει η μάνα τους στις μεθεπιόμενες γέννες, αγόρια. Βλέπετε ήταν στη μέση η προίκα και καταλαβαίνετε το οικονομικό πρόβλημα. Στα κορίτσια δίνανε προίκα, στα αγόρια παίρνανε. Το καλύτερο, κατ' εμέ ακουστικά, είναι το Αγορούλα. Ηχητικά το Αγώρω ή Αγόρου δεν πολυαρέσει. Ακόμα και η γιαγιά μου προτιμούσε το Αριστείδαινα ή το Αγορή.

Ως προς τα άλλα ήταν μια αντρογούναικα για όλες τις δουλειές. Στο σπιτικό της με τα τέσσερα παιδιά, δυο αγόρια και δυο κορίτσια, είχε το γενικό πρόσταγμα. Ήταν αυτή που υπεράσπιζε μέχρι αυτοθυσίας το συμφέρον του σπιτιού της. Τη γνώρισα και τη θυμάμαι πάντοτε στα μαύρα. Μαυροντυμένη με μια μαντήλα να έχει καλυμμένα τα ξεπλεκα μαλλιά της που δίπλωνε παράξενα στο κάτω της σαγόκι. Παράστημα ωραίο, με σκληρό και ρυτιδωμένο πρόσωπο που ...όταν χαμογελούσε σε σκλάβωνε και, με μια ελιά στο πρόσωπό της, ακριβώς κάτω από τα χείλια της, από όπου μόνιμα αναφύσαν μια μεγάλη τρίχα. Γράμματα δεν ήξερε. Απορούσε όμως για τους καλούς λογαριασμούς της και τα πολλά πολλά τραγούδια που ήξερε και τα χαμηλοτραγουδούσε. Τα τραγούδια της έδειχναν πως η μακρινή της καταγωγή ήταν Σαρακατσάνικη.

Τι χόρτασε στη ζωή της; τη δουλειά. Ακούραστη, μεθοδική, υπομονετική και παστρική (πάστρα: η καθαριότητα) σε κάθε τι που καταπιανόταν. Το κτύπημα του γάλατος με τη βούρτσα στην κάδη, για να πάρει το βούτυρο και να το μεταφέρει μέσα στο κατσούπι (επεξεργασμένο δέρμα κατσικιού) στην

Καρδίτσα ως παραγγελιά κάθε Τετάρτης στις μεγαλοκυράδες της πόλης μας.

Η προετοιμασία του κομμένου χοιρινού για τσιγαρίδες, κοντά στην δυνατή φωτιά, με μια ξύλινη κουτάλα στο χέρι να ανακατεύει ακατάπαυστα τα χοιρινά κοψίδια, για να μην τσουγκώσουν, και κάπου κάπου να γεύεται γουλιά - γουλιά το μπρούσκο της κρασί, για να μην τις έρθει αχαμνά, είναι μια από τις εικόνες που μου μέινανε.

Στη ζωή της πέρασε, όπως έλεγε, πολλές πνευμονίες. Ο λόγος, πως δεν άλλαζε εύκολα τα βρεγμένα ρούχα της, τα στράνια της. Προτιμούσε να πηγαίνει βρεγμένη δίπλα στην γωνιά του αναμμένου της τζακιού κι εκεί να ζεσταίνεται και να στεγνώνει. Όσο όμως δύσκολη φερόταν στην αλλαξιά της, τόσο πρόσεχε τον εαυτό της και το ρουχιμό της, την παραμονή το βράδυ της Κυριακής ή των μεγαλογιορτών. Πλενόταν ολόσωμα, χτένιζε τα μαλλιά της, φορούσε την καλή της μαντήλα και με παπούτσια καινούργια και ρουχιμό που τον φύλαγε γι' αυτό το σκοπό, με ένα πιάτο στο χέρι κόλλυβα, για να σχωρεθούν τα πεθαμένα της, ξεκινούσε για την εκκλησία της.

Μέσα από τη ζωή της πολλά τα περιστατικά. Δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό να περιγράψω έναν ευτράπελο διάλογο των ταραγμένων χρόνων του Εμφυλίου. Ντυμένη, ως συνήθως στα μαύρα, βρήκε στο δρόμο της καθώς βάδιζε για το μαντρί της, στην απέναντι πλευρά του χωριού, έναν αντάρτη στολισμένο με τ' άρματά του σαν αστακό.

-Τι κάνεις γιαγιά; τη ρώτησε.

- Καλά παιδάκι μου. Δόξα τω Θεώ! καλά είμαστε κι εμείς κι όλος ο κόσμος. Ο Θεός, παιδάκι μου, να τα φέρει δεξιά.

- Τι είπες γιαγιά; της απαντά με οργισμένο ύφος ο αντάρτης, μην ξαναπαείς δεξιά, γιατί θα σε κάνω σαν την παπαδιά απ' το Φλωρέσι.

- Καλά, παιδάκι μου, ας είναι κι αριστερά και για μένα και για όλον τον κόσμο. Αυτά είπανε και τράβηξε ο καθένας το δρόμο του. Η γιαγιά για το μαντρί της και ο αντάρτης για την αποστολή του.

Η γιαγιά ήταν αταξίδευτη. Έξω από το νομό της δεν είχε ταξιδέψει. Μια φορά το έφερε να βγει έξω από τα γνωστά της όρια παρέα με τον μικρό της εγγονό Βασίλη και να πάει στο Τρίκερι, όπου υπηρετούσε ο γιος της ο Αναστάσιος ως ιερέας και το πλήρωσε. Αντί Τρίκερι βρέθηκε, από λάθος του καπετάνιου, που είχε ειδοποιηθεί, στους Ορεούς της Β. Εύβοιας, όπου ξενύχτησε για να επιστρέψει την άλλη μέρα.

Τη γιαγιά - Αγώρω την πήραμε κι εμείς για ένα μικρό διάστημα για πρωινή φύλαξη του πρώτου μας παιδιού, της Βάνας, στη Ρεντίνα, όπου υπηρετούσαμε εγώ και η γυναίκα μου ως εκπαιδευτικοί. Με το πρώτο κλάμα της μικρής έσπευδε να την πάρει στην αγκαλιά της και να την κρατά επί ώρες. Γι' αυτό κι έλεγε συχνά "ξύλιασαν τα χεράκια μου από το κούνημα". Όμως το μυαλό της ήταν στη Ραχούλα, στο γιο της τον Ηλία. Σε κάθε βροχή έλεγε και ξανάλεγε αυτή η Σαλαβριά* (ορμητική κατεβασιά του ποταμού) θα τον πνίξει σήμερα τον Ηλία. Της παραγγείλαμε τότε ένα ταξί και τη μεταφέραμε για την ηρεμία τη στο σπιτικό της.

Εκείνη όμως, η εικόνα, που δεν έσβησε και μου έμεινε ανεξίτηλα γραμμένη στη μνήμη μου είναι αυτή ενός ανοιξιάτικου πρωινού στον κήπο της, στη Γούρνα. Από το γειτονικό αυτό χώρο με τις πολλές καρυδιές, μέσα στη βοή του ποταμού που διασχίζει το χώρο, μια δυνατή φωνή σε τόνο επιτακτικό και ένα γκαπ - γκουπ διέσχιζαν τον αέρα και ακουγόταν στην αυλή μας. Τι ήταν; Η γιαγιά με ένα τσεκούρι στο χέρι φοβέριζε, με την ανάποδη του τσεκουριού, μια καρυδιά, που, παρ' όλη τη γόνιμη ηλικία της, δεν έλεγε να κάνει καρπό και πως άλλη άνοιξη δε θα την εύρει, αν δεν καρπίσει. Την άλλη χρονιά η καρυδιά δεν υπήρχε. Η γιαγιά Αγώρω κουβαλούσε μέσα από το παραπάνω περιστατικό γενιά προς γενιά μια παράδοση αιώνων που ήθελε και τα φυτά να έχουν ψυχή (animus) να αφουγκράζονται (ανιμισμός).

Μ' αυτή την εικόνα κλείνω κι εγώ το παρόν δημοσίευμα στη μνήμη της και της υποσχόμαστε πως δεν την ξεχάσαμε. Ας είναι αιωνία της η μνήμη.

*Σαλαμπριάς για τη Θεσσαλία ήταν και είναι ο Πηνειός.

Έλληνας είμαι...

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα
Στρατηγού ε.α. - Λογοτέχνη - Ποιητή
Μέλους της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

Το 1956, στις ΗΠΑ, προκηρύχτηκε διαγωνισμός με θέμα το χαρακτηρισμό των λαών και την ψυχολογία τους. Σε ό,τι αφορά τον Έλληνα, τα ακόλουθα αποτελούν μέρος των παρατηρήσεων κάποιου δικαστή **Κέλλυ**, ο οποίος και κέρδισε το διαγωνισμό:

"...Από πνευματικής και διανοητικής απόψεως(ο Έλληνας) κατείχε διαχρονικά τα πρωτεία...Ευφυέστατος, αλλά και αλαζόνας, επηρμένος, δραστήριος, αλλά και αμέθοδος, φιλότιμος αλλά και πλήρης προλήψεων. Ανυπόμονος αλλά και πολεμιστής... Κόπτεται τη μια στιγμή για την αλήθεια και την άλλη στιγμή μισεί τον αρνούμενο να υπηρετήσει το ψεύδος..."

Ο καθηγητής **Απόστολος Δασκαλόπουλος**, σε σχετική αναφορά του, σημειώνει για τον Έλληνα:

"...Τάση προς την απειθαρχία και την ανυπακοή, ακόμη και στα κελεύσματα των νόμων...Ρέπει προς την αταξία... Ενδιαφέρον μόνο για το Εγώ του... Ολιγωρία για το σύνολο, για το οποίο δείχνει σπασμωδική φροντίδα, με χαρακτηριστικό την τσαπατσουλιά και την επιπολαιότητα..."

Ο καθηγητής **Γιάννης Ξηροτύρης** παρατηρεί επίσης:

"...Άρνηση για την άρνηση... αντίρρηση για την αντίρρηση...δεν συζητά αλλά αντιδικεί..."

Κατά την πρύτανη **Γλύκατση-Αρβελέρ**:

"Η υπέροχη εκδοχή του Έλληνα, η παρουσία, η λεβεντιά του... κι αυτό που τη χαλάει: ο ξερόλας, ο ωχαδερφισμός...η διχόνοια απ' την οποία υποφέρει ο λαός..."

Επί συναφούς θέματος η ψυχαναλύτρια **Άννα Ποταμιάνου** αναφέρει σε συνέντευξη:

"Η γλώσσα είναι το κύριο, ίσως το μόνο που συνδέει τον Έλληνα με το παρελθόν. Η γλώσσα είναι μια ιστορική μνήμη. Εδώ δεν μπορεί κανείς να μιλήσει για το παρελθόν, γιατί θα χαρακτηριστεί συντηρητικός, βασιλικός, εθνικιστής κλπ..."

Τα θετικά στοιχεία που συνθέτουν τη ελληνική ψυχή, παράλληλα με την ελευθερία του ατόμου που έχει αρχαίες ρίζες, αποτέλεσαν τα κύρια δημιουργικά στοιχεία μεγαλειωδών στιγμών του ελληνικού πολιτισμού. Αποδείχτηκαν όμως και μοιραία στις προσπάθειες παρουσίας συμπαγούς εθνικού συνόλου. Και τούτο εκμεταλλεύτηκαν πολλές φορές τα ξένα συμφέροντα προς όφελός τους.

Το ζητούμενο είναι, εμείς τι κάνουμε για να θωρακίσουμε τον Έλληνα, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει τις υποβολιμαίες διαθέσεις των αλλότριων συμφερόντων στο εσωτερικό, αλλά και των τρίτων στο παραπέρα περιβάλλον; Γιατί στη Ελλάδα οι νόμοι παραμένουν στα χαρτιά;

Αλήθεια, χρειάζεται κάθε φορά να καταφεύγουμε στους αρχαίους μας φιλοσόφους για ν' αποδείξουμε και να αναδείξουμε το αυτονόητο; Εντάξει, αν το θέλετε. Ο **Αριστοτέλης** είχε πει πως χωρίς τη εφαρμογή των νόμων ο άνθρωπος μεταμορφώνεται στο χειρότερο ζώο. "Ωσπερ γαρ και τελεωθέν άνθρωπος, βέλτιστον των ζώων εστί, ούτω και χωρισθέν νόμου και δίκης, χειρίστον πάντων".-

Η μαθητική - φοιτητική γενιά της παραγμένης δεκαετίας 1940 - 1950

Η δεκαετία 1940-1950, μαζί με εκείνη του 1910-1920-22, είναι, για τη χώρα μας, αναμφισβήτητα οι πιο σημαντικές του 20ου αιώνα.

Όσοι τις έζησαν και επέζησαν απέκτησαν αξέχαστες εμπειρίες και, απ' αυτήν την άποψη, τους ευνόησε η μοίρα. Ο γράφων είχε την ξεχωριστή εύνοια της τύχης να γνωρίσει την δεκαετία 1940-1950 στην πιο κρίσιμη ηλικία, ως μαθητής και φοιτητής. Την ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο 1943 - 1944, την πέρασα ουσιαστικά στη γενετήριά μου Καστανιά Αγράφων. Και αυτό επειδή η δράση των ανταρτών, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των κατακτητών - Ιταλών πρώτα και Γερμανών στη συνέχεια - καθώς και τα αντίποινα σε βάρος του πληθυσμού, δημιουργούσαν αξεπέραστα εμπόδια στη λειτουργία του Γυμνασίου Καρδίτσας στο οποίο φοιτούσα, με συνέπεια παρατεταμένες διακοπές. Η Καστανιά και τα χωριά γύρω από το γετονικό υψίπεδο Νεβρόπολης είχαν καταστεί το πανελλήνιο κέντρο της εαμικής αντίστασης. Ένα πρόχειρο αεροδρόμιο κατασκευάστηκε επείγοντως το καλοκαίρι του 1943 στο υψίπεδο της Νεβρόπολης, το οποίο τώρα καλύπτεται από τα νερά της Λίμνης Πλαστήρα. Σ' αυτό γίνονταν ρίψεις εφοδίων για τους αντάρτες από τα συμμαχικά αεροπλάνα αλλά και προσγειώσεις αεροπλάνων που μετέφεραν από και προς το Κάιρο τα μέλη της συμμαχικής αποστολής. Με τα αεροπλάνα αυτά πηγαίνονταν επίσης τα ηγετικά στελέχη του ΕΑΜικού κινήματος μεταξύ της ελεύθερης ορεινής Ελλάδας και του Κάιρου για τις συναντήσεις με την επίσημη εξόριστη ελληνική κυβέρνηση. Οι εν λόγω συναντήσεις κατέληξαν στην ιστορική συμφωνία του Λιβάνου που είχε ως αποτέλεσμα το σχηματισμό της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, με συμμετοχή εννέα μελών του ΕΑΜ - ΚΚΕ. Η κυβέρνηση αυτή εγκαταστάθηκε στην Αθήνα αμέσως μετά την απελευθέρωση τον Οκτώβριο του 1944. Παραμένει ζωηρά στη μνήμη η προσγείωση στο αντάρτικο αεροδρόμιο το καλοκαίρι του 1944 ενός σοβιετικού αεροπλάνου που μετέφερε την εννεαμελή σοβιετική αποστολή υπό τον Συναγματούχο Ποπώφ. Την άφιξη της σοβιετικής αποστολής υποδέχτηκαν οι αντιστασιακοί κύκλοι ΕΑΜ - ΚΚΕ με ασυγκράτητο ενθουσιασμό. Την είχαν ερμηνεύσει ως πρόθεση της Σοβιετικής Ένωσης να στηρίξει τις προσδοκίες τους όσον αφορά το μεταπολεμικό πολίτευμα της Ελλάδας. Ερμηνεία που αποδείχθηκε αβάσιμη αφού ο Στάλιν, ήδη από τότε, είχε δεχτεί να υπαχθεί η Ελλάδα στη ζώνη επιρροής της συμμαχίας Αγγλίας - ΗΠΑ. Αυτό επισημοποιήθηκε λίγους μήνες αργότερα με τη Συμφωνία της Γιάλτας. Το ιστορικό αεροδρόμιο της Αντίστασης έχει τόσα να διηγηθεί από όσα συνέβησαν κατά την ιδιαίτερα σημαντική για τη χώρα μας περίοδο 1943 - 1944. Τώρα αναπαύεται κάτω από τα νερά της Λίμνης Πλαστήρα, της πανέμορφης και γνωστής στο πανελλήνιο ορεινής λίμνης με τα γύρω αιωνόβια έλατα να καθρεφτίζονται στα κατακάθαρα νερά της.

Κάθε φορά που την επισκέπτομαι, μαζί με το θαυμασμό για την απίστευτη ομορφιά της, αναπολώ τα ιστορικά γεγονότα που έζησα και που κρύβονται κάτω από τα νερά της. Γεγονότα τα οποία ανεξίτηλα έχουν χαραχτεί στην εφηβική μνήμη.

Τα παιδικά και εφηβικά χρόνια είναι η περίοδος της ζωής του ανθρώπου κατά την οποία διαμορφώνεται ο χαρακτήρας του, προετοιμάζεται για τη ζωή, πλάθει τα όνειρά του και ξεκινάει να τα πραγματοποιήσει. Ο άνθρωπος, σ' αυτή την ηλικία, απορροφά σαν σφουγγάρι τις εντυπώσεις, τις εικόνες, τις παραστάσεις, τα γεγονότα, ότι γενικώς αντιλαμβάνεται με τις αισθήσεις του και όλα αυτά τα κρατάει σταθερά στη μνήμη του για πάντα, αναπολώντας τα συνεχώς με έντονη νοσταλγία. Ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς του 20ου αιώνα, ο MARCEL PROUST, ασχολήθηκε διεξοδικά με τη νοσταλγία και θεωρείται ο πιο οξυδερκής αναλυτής της. Στο επτάτομο έργο του "Αναζητώντας το χαμένο χρόνο", προβαίνει σε μία εξονυχιστική έρευνα των λειτουργιών της μνήμης καθώς και των διαδικασιών μέσω των οποίων οι αισθήσεις, οι τόποι, τα πρόσωπα και τα γεγονότα αποκτούν διαχρονική σημασία. Ειδικότερα, από την μελέτη του έργου του πηγάζει η αλήθεια ότι η παιδική-εφηβική ηλικία είναι, για κάθε άνθρωπο, ο παράδεισος που πέρασε ανεπισημασμένα.

Πολλές ήταν οι τραγικές καταστάσεις που έζησα στα χρόνια της κατοχής. Είδα ανθρώπους σκοτωμένους στο δρόμο. Ένοιωσα την οργή να βλέπω τους νικημένους στην Αλβανία από τον στρατό μας Ιταλούς να συμπεριφέρονται ως νικητές. Κοκροφόρετους, μελανοχίτωνες, καραμινιέρους με τα περιεργά τους καπέλα. Είδα Γερμανούς να διαβαίνουν με το ρομποτικό βάδισμά τους γεμάτους αλαζονεία και αυτό με γέμιζε αγανάκτηση. Τι γύρευαν αυτοί οι βόρειοι βάρβαροι στην όμορφη χώρα μας; Είδαμε τους Ιταλούς πρώτα και μετά τους Γερμανούς να σκοτώνουν Έλληνες, να ρημάζουν και να καίνε τα χωριά μας. Και το χειρότερο απ' όλα, ζήσαμε τον εμφύλιο σπαραγμό. Είδαμε Έλληνες να σκοτώνουν Έλληνες κι αυτό ήταν ανυπόφορο.

Ωστόσο, τα τραγικά αυτά γεγονότα δεν εμπόδισαν τη ζωή να διεκδικήσει τα δικαιώματά της. Μέσα από τις θύελλες του πολέμου ζήσαμε την ανεπαρκή έκρηξη της εφηβείας με τα ερωτικά σκιρτήματα και τα μαθητικά ειδύλλια ("Στην αστραπή της άνοιξης, στις ήβες τα χρυσόχουδα τα χρόνια" - Άγγελος Σικελιανός). Ούτε μας εμπόδισαν οι αντιξοότητες αυτής της

περιόδου να ονειρευτούμε το μέλλον. Μέσα σ' αυτή την κρίσιμη περίοδο πλάσαμε τα όνειρά μας και ξεκινήσαμε για να τα πραγματοποιήσουμε. Ήταν η εποχή που έπρεπε να επιλέξουμε την κατεύθυνση των σπουδών μας.

Κάποιος σοφός είπε ότι δεν επιλέγουμε τις πράξεις μας, εκείνες μας επιλέγουν. Κάποιο αόρατο χέρι μας σπρώχνει προς αυτές.

Η χώρα εκείνο τον καιρό έβγαINE καθημαγμένη από τον πόλεμο και ο περισσότερος κόσμος δεν μπορούσε να καλύψει, ακόμα και μετά την απελευθέρωση, ούτε τις βασικές του ανάγκες, ιδιαίτερα δε τις ανάγκες σε είδη διατροφής. Θα μπορούσα να ισχυριστώ ότι σ' εμάς τους τότε εφήβους λειτουργήσε κάποιο συλλογικό ένστικτο, ανταποκρινόμενο στην ανάγκη ανασυγκρότησης της χώρας και επιβίωσης του έθνους. Ασυμπίθητα νιώσαμε να πέφτει στους εφηβικούς μας ώμους ένα μέρος της ευθύνης για την ανόρθωση της κατεστραμμένης πατρίδας μας. Αυτό πιστεύω ήταν που, εμένα τουλάχιστον, με ώθησε να σπουδάσω πρώτα Γεωπονία στην Αθήνα, να συμπληρώσω κατόπιν τις σπουδές μου στο Παρίσι ως Μηχανικός με ειδίκευση στα έργα υποδομής της Γεωργίας και, στη συνέχεια, ως Πολιτικός Μηχανικός του ΕΜΠ. Μάταια ο διαπρεπής φιλόλογος και Γυμνασιάρχης μου Μιχαλόπουλος με πίεζε να δώσω εισαγωγικές εξετάσεις στη Φιλοσοφική Σχολή. Έκρινε ότι αυτή η Σχολή μου ταίριαζε λόγω της επίδοσής μου στα αρχαία και νέα ελληνικά. Δεν ήθελα ούτε ν' ακούσω κάτι τέτοιο. Στις θεωρητικές επιστήμες προσανατολιζόνταν τότε, κατά κανόνα όσοι είχαν αντικειμενική αδυναμία στα μαθηματικά. Αν, όμως, επρόκειτο να κάνω την επιλογή μου υπό τις σημερινές συνθήκες, πιθανότατα θα επέλεγα τις λεγόμενες ανθρωπιστικές επιστήμες οι οποίες πάντα με γοήτευαν. Τότε όμως υπήρχε άμεση ανάγκη ανοικοδόμησης της χώρας και επιβίωσης του έθνους η οποία μας καθοδηγούσε, δίχως να το συνειδητοποιούμε.

Οι νεώτερες γενιές δεν έχουν αντιληφθεί τον ειρηνικό άθλο που πραγματοποίησε ο Ελληνικός λαός μετά τη δεκαετή λαίλαπα 1940-1950. Τη σημερινή ευημερία την θεωρούν δεδομένη και ότι ήρθε από μόνη της. Όμως, η χώρα το 1950 παρέμενε ακόμα ερειπωμένη και, προπαντός, πεινασμένη. Πρώτη λοιπόν προτεραιότητα ήταν η εξασφάλιση αυτάρκειας σε βασικά είδη διατροφής. Ήταν νωπές οι οδυνηρές μνήμες από την πείνα της κατοχής και τις χιλιάδες θύματά της. Αμέσως μετά την απελευθέρωση κυκλοφόρησε ένα βιβλίο των Αστυνομικών Μπότση και Παπαδημητρίου με ανατριχιαστικές φωτογραφίες από την Αθήνα του χειμώνα 1941-1942. Νεκροί από την πείνα να μαζεύονται στους δρόμους και να στοιβάζονται σε καροτσάκια μεταφερόμενοι σε ομαδικούς τάφους. Παιδιά σκελετωμένα με πρησμένες κοιλίες από αβιταμίνωση...

Τέτοιες οδυνηρές εμπειρίες κινητοποίησαν λοιπόν δραστήρια πόρους και ανθρωπινό δυναμικό προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης επάρκειας σε είδη διατροφής. Το αποτέλεσμα υπήρξε εντυπωσιακό. Πριν από τον πόλεμο, όποιος υποστήριζε ότι η χώρα ήταν δυνατό να εξασφαλίσει αυτάρκεια σε βασικά είδη διατροφής, κυρίως σπάρκεια, εθεωρείτο αιθεροβάμων. Εν τούτοις, όχι μόνον επετεύχθη η αυτάρκεια μέσα σε λίγα χρόνια, αλλά η Ελλάδα έγινε και σημαντική εξαγωγός γεωργικών προϊόντων, ακόμη και σιταριού. Έτσι, στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ (1976-1979), ένα από τα κύρια μελημάτά μας ήταν η εξασφάλιση επαρκών εξαγωγικών επιδοτήσεων για τα προϊόντα μας, ώστε να είμαστε ανταγωνιστικοί. Με βάση κυρίως την γεωργική ανάπτυξη, η Ελλάδα κατόρθωσε, αμέσως μετά τη λήξη του εμφύλιου πολέμου και για μια 20ετία, να είναι πρώτη στο κόσμο (μετά την Ιαπωνία) σε ετήσια οικονομική ανάπτυξη και με τον μικρότερο πληθωρισμό. Έτσι, μόρρεσε στη δεκαετία του 1970, να διεκδικήσει και να πετύχει την ένταξη της στην ομάδα των πιο ισχυρών οικονομικά κρατών της Ευρώπης, στην τότε ΕΟΚ. Στον ειρηνικό αυτό άθλο του ελληνικού λαού, ουσιαστικό ρόλο έπαιξε η γενιά η οποία στην παραγμένη δεκαετία 1940 - 1950 βρέθηκε, κάτω από άκρως δραματικές συνθήκες, στα μαθητικά και φοιτητικά θρανία. Είναι η γενιά που έζησε τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, τον ελληνοϊταλικό και ελληνογερμανικό πόλεμο, την τριπλή κατοχή (ιταλική, γερμανική, βουλγαρική), την καθολική αντίσταση του ελληνικού λαού και τον εμφύλιο σπαραγμό. Νιώθω ικανοποίηση που ανήκω σε αυτή τη γενιά. Νιώθω επίσης την υποχρέωση να ευχαριστήσω για τη δημόσια αναγνώριση της προσωπικής μου προσφοράς από τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα: το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, από το Υπουργείο Εξωτερικών, καθώς και από τη γενετήριά μου και την ευρύτερη περιοχή της.

Γράφει ο Άγγελος Ζαχαρόπουλος, Επίτιμος Διευθυντής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πρ. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Γεωργίας, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαπραγματεύσεων για την ένταξη μας στην ΕΟΚ (ο τελευταίος επίσημος).

Ο Αίσωπος και οι μύθοι του

Κανείς από τους αρχαίους αλλά και από τους σύγχρονους δεν συζητήθηκε τόσο όσο ο Αίσωπος. Ο λόγος είναι οι διδακτικοί μύθοι του στους οποίους ο Αίσωπος βάζει τα ζώα να μιλούν και να συζητούνται μεταξύ τους και με τους ανθρώπους. Η ζωή του περιβάλλεται από μυστήριο και εικάζεται ότι έζησε περί τον 6ο π.Χ. αιώνα. Από τότε δεν υπάρχει αρχαίος συγγραφέας που να μην τον μνημονεύει. Λέγεται ότι ήταν δούλος που ο κάτοχός του τον έβγαλε στην αγορά για πούλημα, αλλά κανείς δεν τον αγόραζε γιατί είχε πολλά κουσούρια: Ήταν "γέρος, εξασθενημένος για δουλειά, κοίλας, με χοντρό κεφάλι, πλατσομίτης, ρυπαρός, μαύρος, στραβοπόδαρος, με κοντά χέρια, κουτσός με μουστάκι και μαζί με όλα αυτά ήταν και ξεδοντιασμένος και δεν μπορούσε να μιλήσει καλά".

Ο Σάμιος φιλόσοφος Ξάνθος περνώντας από την αγορά των δούλων, τον ρώτησε ποια δουλειά μπορεί να κάμει και ο Αίσωπος απάντησε: "Να κάνω ανθρώπους". Η απάντηση έκαμε εντύπωση στο φιλόσοφο και τον αγόρασε για δάσκαλο των παιδιών του. Οι κακόγλωσσες της Σάμου όμως άλλα έλεγαν. Ότι δηλαδή ο Ξάνθος, θέλοντας να χωρίσει τη γυναίκα του, αγόρασε τον Αίσωπο, ώστε, βλέποντάς τον εκείνη, να φύγει από μόνη της! Τελικά εκτιμήθηκε η σοφία του Αισώπου και ο κάτοχός του τον απελευθέρωσε. Πέθανε στους Δελφούς από βίαιο θάνατο.

Τα "Ζ.Χ." θα δημοσιεύσουν για τους αναγνώστες τους μια σειρά από επιλεγμένους Αισώπειους μύθους.

"Κώνωψ επί κέρατος βοός"

Ένα κουνούπι πέταξε και κάθισε στο κέρατο του βοδιού. Ύστερα από λίγη ώρα: "φεύγω τώρα" είπε στο βόδι.

-Ούτε όταν ήρθες ούτε όταν έφυγες σε κατάλαβα, απάντησε το βόδι.

Ο μύθος δηλώνει ότι οι αδύνατοι περνούν απαρατήρητοι από τους δυνατούς.

Ιατρός άτεχνος

Ένας γιατρός ήταν ανίκανος στην τέχνη του. Παρακολουθούσε έναν άρρωστο που όλοι οι άλλοι γιατροί του έλεγαν ότι δεν κινδυνεύει, αλλά θα μείνει για πολύ καιρό άρρωστος, αυτός όμως του είπε να ετοιμάσει τα πράγματά του, διότι δεν θα βγάλει την αυριανή μέρα. Είπε αυτά και έφυγε.

Ύστερα από κάποιο χρονικό διάστημα σηκώθηκε ο άρρωστος και βγήκε έξω, ωχρός και βαδίζοντας με δυσκολία. Ο γιατρός εκείνος τον συνάντησε και του είπε: "Γειά σου! πώς πάνε οι κάτω;". Αυτός του απάντησε: "Είναι ήρεμοι έχοντας πει το νερό της λήθης. Πριν από λίγο όμως ο Θάνατος και ο Άδης απειλούσαν έντονα όλους τους γιατρούς, και τους κατάγραφαν όλους, επειδή δεν αφήνουν τους αρρώστους να πεθάνουν. Ήταν να γράψουν και σένα, αλλά εγώ έπεσα στα πόδια τους και τους ικέτευσα και ορκίστηκα σ' αυτούς, ότι εσύ δεν είσαι αληθινός γιατρός, αλλ' ότι άδικα συκοφαντήθηκες ότι είσαι".

Η διήγηση αυτή κατακρίνει και σπλητεύει τους απαίδευτους, αμαθείς και κομπογιαννίτες γιατρούς.

Βραστόγαλο

"Κολάστρα" και "Βραστόγαλο"

Δuo ποιητικά στιχουργήματα από τον βουνήσιο στιχουργό Αλέξανδρο Παρλάντζα για παλιούς μερακλήδες!

Κολάστρα (ή κοκοφρίνι)...!!!!

Τώρα το λεν πρωτόγαλο, στη γλώσσα μας κολάστρα, το τρίβαμε μικρά παιδιά, με κλούρα απ' τη γάστρα. Βραστή σε χαμηλή φωτιά, γίνεται σαν κουρκούτι, κανένας μας δεν αστοχάει, τη νοστιμιά ετούτη. Τη βγάζανε απ' τη φωτιά, λίγο προτού φουσκώσει και την ανακατεύανε, μέχρι που να κρυσώσει. Γέρο-βοσκός την έβραζε, σε χάλκινο κακάβι μην του φουσκώσει και κοπεί έπρεπε να προλάβει. Στον ήχο απ' τ' ανακάτεμα που έκανε το χλιάρι, πότε ήθελε βγάλισμο, το έπαιρνε χαμπάρι. Το χρώμα είναι κίτρινο, σα να 'ναι κρέμα μοιάζει, όταν αρχίζεις να το τρως, το στόμα ευωδιάζει. Είναι κι αυτό βραστόγαλο, το τρώω από παιδάκι, μου έγινε συνήθεια, το 'χω πολύ μεράκι. Τη βγάζανε απ' τη φωτιά, λίγο προτού φουσκώσει και την ανακατεύανε, μέχρι που να κρυσώσει.

Γάλα όποιος δεν έφαγε, βρασμένο σε κακάβι, ότι και να του πω εγώ, δεν θα με καταλάβει. Πάνω σε χαμηλή φωτιά, να 'ναι σιγοβρασμένο και με κουτάλα ξύλινη, αριά ανακατεμένο. Να 'ναι το γάλα γίδινο και φρέσκο αρμεγμένο και από ζυμωτό ψωμί να 'ναι καλά τριμμένο. Όταν θα φας βραστόγαλο, αν θα το δοκιμάσεις, τη γεύση του, τη νοστιμιά, ποτέ δεν θα ξεχάσεις. Έχουν αλλάξει οι καιροί, μα οι συνήθειες μένουν, όσοι τσοπάνοι έκαναν, αυτοί καταλαβαίνουν. Το γάλα το σημερινό, το παστεριωμένο, το κάνανε νερόγαλο, αποβουτυρωμένο. Το πίνουν τα μικρά παιδιά, πρωί μόλις ξυπνήσουν, να 'ναι γερά και δυνατά, δύναμη ν' αποκτήσουν. Οι γέροι μόλις σηκωθούν κι αυτοί θέλουνε γάλα, έχουν με την υγεία τους, προβλήματα μεγάλα. Μα όμως δεν γνωρίζουνε τι βάζουνε στο στόμα, ένα μονάχα του 'μεινε, το άσπρο του το χρώμα. Το γάλα το σημερινό, τη γεύση έχει χάσει και όσοι την γνωρίζανε, την έχουε ξεχάσει.

Τα πιστρόφια

Τα πιστρόφια ήταν το πρώτο επίσημο τραπέζι των νεόνυμφων, των συγγενών και των φίλων του γαμπρού στο σπίτι της νύφης μετά τον γάμο. Ήταν, ας πούμε, και μια ευκαιρία για να γνωριστούν καλύτερα τα συμπεθέρια. Σηματοδοτούσαν στην ουσία το τέλος της γαμήλιας τελετής. Μετά τα πιστρόφια, τέλος οι απαιτήσεις, τέλος και οι εντολές... Εδώ ακριβώς ίσχυε η ρήση "κατούρ'σε η νύφ' σχόλασε ο γάμος". Τα είπαμε; Έγιναν και τα πιστρόφια, ο καθένας στο σπίτι του. Τα πιστρόφια ή αντίχαρα ή γυρίσματα ή αντίγαμος (κάθε τόπος κι η ονομασία του) είναι, με λίγα λόγια, το πρώτο, μετά τον γάμο, τραπέζι που προσφέρουν τα γονικά της νύφης, σπίτι τους, στο συγγενολόι του γαμπρού.

Την πρώτη Κυριακή, λοιπόν, μετά τον γάμο οι νιόπαντροι και οι συγγενείς τους πήγαιναν ομαδικά στην εκκλησία. Εκεί πραγματικά γινόταν μια παράσταση εκθέματος του ζεύγους, μια αιτία και αφορμή να οργιάσουν οι κουτσομπολές και να σχολιάσουν ποικιλοτρόπως οι μεν το γαμπρό, οι δε τη νύφη. Άκουγες και τι δεν άκουγες! "Άβρακος βρακί δεν είδε, κι είδε το βρακί και χέστ'κε", για το γαμπρό. Τη νύφη την περιέλουζαν αρμοδίως. "Πήρε το χλιάρ' τσ' νερό" ή "πάτ(η)σι τ' αυγό κι έφτασε τον ουρανό" κι άλλα, κι άλλα πολλά.

Παραδοσιακός γάμος

Το ζευγάρι δηλαδή λειτουργούσε ως πρωταγωνιστές μιας διαφημιστικής -ενήμερωτικής- καμπάνιας. (Καλά ή κακά λόγια δεν έχει σημασία. Αυτοί έπρεπε να τ' ακούν...) Το βράδυ της Κυριακής σμίγονταν τα δυο σόγια στο σπίτι του πατέρα της νύφης. Αυτή η επιστροφή ονομάστηκε

Πιστρόφια. Στα πιστρόφια ο αριθμός των συμμετεχόντων ήταν πάντα μονός και φυσικά όχι περισσότεροι από όσους ακολουθούσαν τη νύφη.

Το πρωί της Δευτέρας το ζευγάρι επανέκαμπτε στο σπίτι του γαμπρού, παίρνοντας μαζί του και τα "ζωντανά" (γιδοπρόβατα ή χοντρά), όταν αυτά αποτελούσαν τμήμα της προίκας που είχαν τάξει στο γαμπρό. Ο γαμπρός ανάλογα, αν ήταν και λίγο κουβαρντάς, σε ένδειξη απλοχερίας και φυσικά "καλής θελήσεως" άφηνε κάτι στα πεθερικά του (μια γίδα ή μια προβατίνα, συνήθως τη στέρφα). Δεν έπρεπε να πάρει όλο το γούρι μαζί του, αλλά να αφήσει και κάτι για φώλι. Αν ήταν όμως "φραγκοφονιάς" δεν άφηνε τίποτε ούτε το "φώλι" ούτε ίχνος από το φώλι. "Έπεσε νηστ(ι)κός στο μαντρί και τα 'φαε ούλα!".

Πολλά μολογούνται πως έγιναν στα Πιστρόφια. Άλλοι δεν πήγαιναν γιατί δεν δόθηκε επακριβώς το ποσόν της προίκας και υπολείπονταν το καπιτίς, άλλοι λένε πως δεν πήγαν γιατί ο γαμπρός δεν βρήκε αμόλυπτη την νύφη και αντί για πιστρόφια άρχισε η διαδικασία για να καθορίσουν το πανωπρόικι και χίλια δυο...

Εκεί λοιπόν στο γλέντι στα πιστρόφια λέγεται πως κάποια νύφη ξεθάρρεψε κι άρχισε κι αυτή και τραγουδούσε.

-Ας πάν' να δουν τα μάτια μου/ πώς τα περνάει η αγάπη μου./Μην ήβρε αλλού κι αγάπησε/ και μένα με απαράτησε.

Το συμπεθεριό στραβοκοίταξε αλλά περισσότερο η πεθερά. Φουρλάτησε για τα καλά.

-Τι είναι αυτά τα πράγματα! ντροπής! Τι οικογένεια θα κάνουν; Θα τον φουσκώσ' στο κέρατο! Ακούς χαιρετίσματα στον άλλον! και να, κάτι μούτρα ίσαμε το πάτωμα. Ο πατέρας της νύφης που ήταν και λίγο αφύς, είχε πει και κάμποσο κρασί, σηκώθηκε και άρχισε τα ερωτήματα.

-Δε μου λες συμπεθέρα. Τι έπαθες κι έχ'ς κάτι μούτρα σαν του ζουρλού του κώλο; Ποιος σε μάλωσε;"

Και τότε έγινε ο τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος.

-Το δ'κό μας το κούτελο είναι πεντακάθαρο. Βαλθήκατε να μας το μαγαρίσετε;

-Τι να σας μαγαρίσουμε; Μαγάρ'σμα δεν παίρνει παραπάν'. Τι φοβάστε εσείς; Μήπως υπάρχει άλλος; Άμα είναι έτσ' την κρατάω εδώ. Σιγά μη χάσ' το δ'κό σου το κελεπούρ'!

-Συμπέθερε, και με το μυαλό να τον κ'τάει κακό είναι. Πού ξερ'ς πώς θα γιν' συμπέθερε αργότερα; Πες ο ένας, πες η άλλη μπορεί να τα αναπιάνουν τα προζύμια. Άμα φουρνίσουν και το καρβέλ', τότε σιούρα τα Ρίνα, σιούρα τα κατά το Καρπενήσι."

Δεν ξέρω αν το αντρόγυνο έκανε λαμπόγυαλο το γάμο τους και τα σιούριζαν κατά το Καρπενήσι. Τότε, γιατί τώρα πάνε αυτά!

Λαογραφικό Σημείωμα του Χρήστου Α. Τούμπουρου

Δάσκαλος στον Κοκκινόβραχο (Διήγημα)

Ο Κοκκινόβραχος είναι ένα απόμερο χωριουδάκι, χειμαδιό των σαρακατσάνων. Από τον Οκτώβρη ως το Μάη έσφυζε από ζωή. Αμέτρητα κοπάδια έβοσκαν στους κάμπους και στα πετροβούνια που αγκάλιαζαν το μικρό χωριό. Οι φλογέρες των βοσκών, τα κυπροκούδουνα των κοπαδιών, τα βελάσματα των προβάτων και τα γαβγίσματα των τσοπανόσκυλων δημιουργούσαν καθημερινά πανδαιμόνιο. Δε βαριέσαι! Όλα τα συνηθίζει ο άνθρωπος, και, όταν, περί τα τέλη του Μάη, τα κοπάδια μετακινούνταν στα ψηλά βουνά, στις θερινές βοσκές, ακόμα κι εμείς οι δάσκαλοι αισθανόμασταν τη βουβαμάρα και την ερημιά γύρω, που πλάκωνε την ψυχή μας!

Αρχή της ιστορίας ο Σεπτέμβρης του 1956. Το καλοκαίρι του '55 αποφοίτησα από την Παιδαγωγική Ακαδημία και την πρώτη χρονιά παρέμεινα άνεργος. Όπου κι αν ζήτησα εργασία, βρήκα πόρτες κλειστές. Τη δεύτερη χρονιά πήρα το πράγμα πιο ζεστά και άρχισα να επισκέπτομαι τα χωριά, που ίσως είχαν ανάγκη από δάσκαλο. Από χωριό σε χωριό, έφτασα στον Κοκκινόβραχο. Το σχολείο είχε εκατό περίπου μαθητές, αλλά έναν μόνο δάσκαλο. Οι κάτοικοι έστελναν τον πρόεδρό τους πρώτα στον Επιθεωρητή της περιφέρειας, αλλά εκείνος σήκωσε ψηλά τα χέρια και τους παρέπεμψε στους βουλευτές και στο υπουργείο. Χτύπησαν λοιπόν όλες εκείνες τις πόρτες και εισέπραξαν υποσχέσεις, οι οποίες τελικά αποδείχτηκαν λόγια κενά. Έτσι, άρχισαν να ψάχνουν για δεύτερο δάσκαλο, τον οποίο θα πλήρωναν οι γονείς των μαθητών.

Ένα ζεστό απόγευμα, περί τα μέσα του Σεπτεμβρη, να 'μαι στον Κοκκινόβραχο. Πήγα στο καφενείο του χωριού, συστήθηκα στους χωριανούς που ήταν εκεί, τους έδειξα και το έγγραφο του επιθεωρητή, για να βεβαιωθούν ότι είμαι πραγματικός δάσκαλος! Οι άνθρωποι έδειξαν ζηρό ενδιαφέρον και σε λίγο ειδοποιήθηκαν οι σχολικοί έφοροι, ο πρόεδρος, ο παπάς και πολλοί γονείς. Όλοι φαίνονταν ενθουσιασμένοι που θα αποκτούσαν νέο δάσκαλο. Και, αμ' έπος, αμ' έργον, συμφωνήσαμε τα πάντα: Οι γονείς θα πλήρωναν για κάθε μαθητή εφτά (7) δραχμές το μήνα, το σύνολο δηλαδή περίπου 700 δραχμές. Οι ίδιοι επίσης γονείς θα αναλάμβαναν την τροφοδοσία μου και θα διέμενα, μαζί με τον άλλο δάσκαλο, στην κατοικία του δασκάλου, πλάι στο σχολείο. Μη ελπίζοντας σε κάτι καλύτερο, δέχτηκα.

Τα πράγματα, βέβαια, δεν εξελίχτηκαν όπως τα περίμενα εγώ, ένας άπραγος νέος είκοσι ενός ετών! Εγκαταστάθηκα στη σχολική κατοικία, που αποτελούνταν από ένα δωμάτιο, χωρίς βοηθητικούς χώρους, και τοποθέτησα το κρεβάτι μου απέναντι από το κρεβάτι του συναδέλφου, που οφείλω να ομολογήσω ότι με δέχτηκε με μεγάλη ευχαρίστηση, γιατί τον είχε ρημάξει κι εκείνον η μοναξιά! Το δωμάτιο ήταν σχετικά στενόχωρο και το κρεβάτι μου τοποθετήθηκε πίσω από την πόρτα, ενώ το μαξιλάρι μου ακουμπούσε στο κρύσταλλο της βιβλιοθήκης με τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας. Ανάμεσα σ' εκείνα, ακριβώς πάνω από το κεφάλι μου, ήταν ένα γυμνό ανθρώπινο κρανίο (εποπτικό μέσο), που τις πρώτες μέρες, όταν τη νύχτα έπεφτε πάνω του το βλέμμα του, ανατρίχιαζα! Δεν πειράζει, μου είπε ο συναδέλφος, με τον καιρό θα το συνηθίσεις! Όχι μόνο το συνηθίσα, αλλά του έδωσα και όνομα: το ονόμασα "μπάρμπα Πέτρο"! και κάθε βράδυ, πριν σβήσω το φως, έλεγα: "Καληνύχτα, μπαρμπα-Πέτρο!"

Από την πρώτη μέρα της εγκατάστασής μου είχα την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση του παπά του χωριού, με τον οποίο σύντομα γίναμε καλοί φίλοι. Εξάλλου, εκείνος μας έφερνε καθημερινά τα νέα του χωριού κι εκείνος μας πληροφορούσε για το χαρακτήρα καθενός από τους κατοίκους και για ό,τι τελοσπάντων αξιοπεριεργό συνέβαινε στη μικρή κοινότητα. Ήταν νέος στην ηλικία και προερχόταν από ένα ορεινό χωριό. Έμενε σε σπίτι που ανήκε στην εκκλησία, πολύ κοντά στο σχολείο, με την πρεσβυτέρα και το μικρό κοριτσάκι τους.

Το φαγητό, όπως είχαμε συμφωνήσει, ερχόταν κάθε μεσημέρι. Το έφερνε ένας μαθητής της οικογένειας που ήταν σειρά της και προοριζόταν για γεύμα και δείπνο μαζί. Με τον καιρό, από το είδος του φαγητού και τον τρόπο που παρασκευαζόταν, ακόμα και από τη συσκευασία της μεταφοράς (πιάτα, κουταλοπίρουνα, περιτύλιγμα), σχηματίσαμε και άποψη για την κατάσταση καθενός νοικοκυριού. Οι πολύ φτωχοί, για παράδειγμα, έφερναν μανέστρα ή πιλάφι, μαγειρεμένα από το προηγούμενο βράδυ, που, καθώς είχαν παγώσει, έπρεπε να τα κόψεις με το μαχαίρι! Φυσικά, το φαγητό δεν τρωγόταν και το πετούσαμε στο παρακείμενο σταροχώραφο, προς τέρψη των κυνηγόσκυλων του γείτονα! Έτσι, περνούσαμε τη μέρα με κάποιο κονσερβάκι ή λίγο χαλβά από το μαγαζί. Εννοείται ότι το φαγητό το μοιραζόμουν, λόγω ...συναδελφοσύνης, με το συνάδελφο, αφού, άλλωστε, ήμασταν και συγγάτοικοι! Οι περισσότεροι γονείς ήταν σαρακατσάνοι: εκείνοι, κατά κανόνα, έφερναν τυρί τηγανισμένο με βούτυρο, σε αρκετά μεγάλη ποσότητα. Ήταν κοκκινισμένο από το τηγάνισμα, πολύ λαχταριστό και κυρίως χορταστικό. Υπήρχαν και μετρημένοι τον αριθμό νοικοκυραίοι που μας ειδοποιούσαν εκ των προτέρων: "Δάσκαλε, περάστε το μεσημέρι όπως μπορείτε, και το βράδυ σας έχω τραπέζι στο σπίτι". Στα τραπεζώματα εκείνα πάντα ήταν καλεσμένος και ο παπάς του χωριού και γινόταν πραγματικό τσιμπούσι με φαγοπότι, μουσική και χορό! Ο παπάς, που είχε περισσότερο θάρρος μ' εμένα, μου έλεγε φιθυριστά: "Φάτε καλά, κακομοίρηδες, για να βγάλετε τη βδομάδα!"

Παράλειψή μου να σημειώσω ότι ο συναδέλφος είχε περίπου δέκα χρόνια υπηρεσίας και ήταν άγαμος. Σ' αυτή την ηλικία, τους άγαμους δασκάλους, όλοι στα χωριά τους έβλεπαν ως υποψήφιους γαμπρούς! Την επομένη ενός από εκείνα τα τραπεζώματα, ένας υποψιασμένος χωριανός ρώτησε τον παπά: "Άκουσα γλέντια χθες βράδυ στο σπίτι του Αριστείδη και έμαθα πώς ήσουν κι εσύ εκεί. Τι συμβαίνει;" Ο αγραφιώτης παπάς έπιασε αμέσως το νόημα: "Κορίτσια της παντρειάς έχει ο κόσμος, τι θέλεις να κάμει;"

Ο συνομιλητής του παπά είχε, βέβαια, κι εκείνος κορίτσι της παντρειάς και, σε λίγες μέρες, πλησίασε τον παπά και του είπε: "Την Κυρακή το βράδυ, πάρε τους δασκάλους και ελάτε στο σπίτι: σας έχω τραπέζι". Το γεγονός δεν μπορούσε, βέβαια, να παραμείνει μυστικό στο μικρό χωριό. Το δεύτερο "τραπέζι" το ακολούθησε άλλο και άλλο, ως το τέλος της σχολικής χρονιάς. Το χορό που ακολουθούσε μετά το φαγοπότι, πάντα τον άνοιγε η κοπέλα της οικογένειας, που ήταν οιονεί υποψήφια, και επέμεναν να την κρατήσει ο συναδέλφος ...ως εξέχον πρόσωπο του χωριού! Εκείνος, ανυποψίαστος για όσα συνέβαιναν, χόρευε του καλού καιρού. "Άστον να χορεύει", μου εκμυστηρεύτηκε ο παπάς, αυτός δεν κατάλαβε τίποτε. Εμείς πάντως, καλά περνάμε!" Για να μη μείνει ο αναγνώστης με την απορία, το συνάδελφο κανείς δεν κατάφερε να τον παντρεύσει σ' εκείνο το χωριό!

Σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα, στο τέλος του μήνα, κάθε γονιός έπρεπε να μου καταβάλλει επτά δραχμές για καθέναν από τους μαθητές που έστελνε στο σχολείο. Εκείνα τα χρήματα ποτέ δεν κατόρθωσα να τα εισπράξω στο σύνολό τους. Ορισμένοι μάλιστα από τους κτηνοτρόφους, παρά τις ειδοποιήσεις μου, επέμεναν να μου τα καταβάλουν όλα μαζί στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Εκείνοι όμως περί τα μέσα Μαΐου αναχωρούσαν με τα κοπάδια και τις οικογένειές τους νύχτα για τα βουνά και...μην τους είδατε!

Αυτό που θυμώμαι είναι ότι με το μισθό εκείνης της σχολικής χρονιάς αγόρασα ένα ρολόγι, ένα σακάκι και ένα παντελόνι! Μεγάλο κέρδος όμως ήταν η διδακτική εμπειρία και η ανθρωπογνωσία που απόχτησα.-

Λάμπρος Γριβέλλας

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Το χρονογράφημά μας

Οι επιδημίες στην Ελλάδα και ο κορονοϊός

Από "κτίσεως κόσμου" οι επιδημίες δεν έλειψαν ποτέ. Ήδη, στην εποχή του Ομήρου αναφέρονται επιδημίες, όπως η πανώλη (πανούκλα) και η λέπρα. Στον αρχαίο κόσμο, μας είναι γνωστός ο λοιμός του 430 π.Χ. που περιγράφει ο Θουκυδίδης. Κράτησε πέντε χρόνια κι εκείνος ήταν που κατάστρεψε την Αθήνα και την υποδούλωσε στη Σπάρτη. Στο μεσαίωνα αποδεκάτισαν την Ευρώπη η πανώλη (μαύρος θάνατος), η χολέρα και η λέπρα. Έχει γραφεί, ότι από το 1347 μέχρι το 1352 εξολοθρεύτηκε το 1/3 του πληθυσμού της Ευρώπης. Στο Βυζάντιο και την μετέπειτα τουρκοκρατία οι επιδημίες ήταν η μόνιμη πληγή που αφάνιζε ολόκληρες πόλεις και χωριά και μείωνε επικίνδυνα τους πληθυσμούς. Τέλος, να αναφερθούμε στη φοβερή "ισπανική γρίπη" του 1918, που στοίχησε 100 εκατομμύρια θανάτους σε όλο τον κόσμο.

Ο κόσμος αντιμετώπιζε τις επιδημίες κυρίως με τη φυγή. Άλλωστε, ούτε την προέλευσή τους γνώριζε για να προφυλαχτεί και ούτε υγειονομική περίθαλψη υπήρχε για να τον βοηθήσει. Τα μεγάλα πλήθη τα μάζιζε η αμάθεια, η δεισιδαιμονία και η θρησκοληψία. Άλλοτε επιδίονταν σε πογκρόμ εναντίον των Εβραίων και των σιγγάνων, τους οποίους θεωρούσαν υπεύθυνους για την επιδημία(!) και άλλοτε σε κυνήγι μαγισσών! Το μεσαίωνα, οι μεν χριστιανοί θεωρούσαν τις επιδημίες ως τιμωρία του Θεού, για τις αμαρτίες των χριστιανών, και προσπαθούσαν να τον εξευμενίσουν με λιτανείες και προσευχές, οι δε μουσουλμάνοι το απέδιδαν στο κισμέτ. Έτσι ως μόνη ελπίδα απόμεινε η φυγή, που ήταν και το ασφαλέστερο μέσο. Σ' εκείνες τις επιδημίες οφείλονται, κατά το πλείστον, και τα κατεστραμμένα "Παλιχώρια" του τόπου μας, οι ερειπωμένοι πύργοι και άλλα απομεινάρια των εποχών.

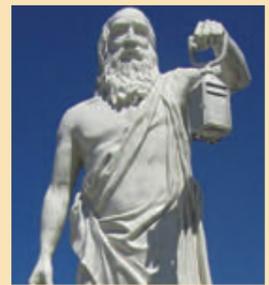
Η αλήθεια είναι ότι περάσαμε τρεις γενιές - πάνω κάτω εκατό χρόνια - χωρίς πανδημία και ο κορονοϊός (covid 19) μάς βρήκε απροετοίμαστους. Κανείς, ούτε καν από τους επαγγελματίες της υγείας, δεν περίμενε ότι θα προέκυπτε μια τέτοια θεομηνία που θα εξαπλωνόταν με ασύλληπτη ταχύτητα και θα σκόρπιζε το θάνατο σε όλον τον πλανήτη, πολύ περισσότερο σε μεγάλες και πλούσιες χώρες με απεριόριστες οικονομικές δυνατότητες και αναπτυγμένο υγειονομικό σύστημα, που, παρ' όλα αυτά, θρηγνούν δεκάδες χιλιάδες θύματα.

Αυτό που συνέβη στη πατρίδα μας, μοιάζει με θαύμα! Η Ελλάδα, με περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες και αποδυναμωμένο υγειονομικό σύστημα, τα κατάφερε καλύτερα από τους ισχυρούς του κόσμου. Στα μάτια του ευρωπαϊκού κόσμου οι Έλληνες δεν θεωρούμαστε και ο πιο πειθαρχημένος λαός και εντούτοις αυτή τη φορά τηρήσαμε, με ευλάβεια, θα μπορούσαμε να πούμε, τα μέτρα που επέβαλε η κυβέρνηση και οι επιστήμονες της υγείας. Αφήσαμε πίσω μαγκιές και ξεφαντώματα, γιορτές και πανηγύρια, σιμπούσια και εκδρομές και κλειστήκαμε στα σπίτια μας!

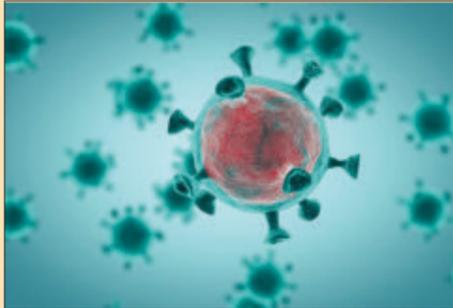
Άλλοι αποδίδουν το γεγονός στο ότι η δεκάχρονη οικονομική κρίση που περάσαμε μας συνέτισε: άλλοι, ότι οι Έλληνες που - για πρώτη ίσως φορά - είδαμε την Πολιτεία να παίρνει τα σωστά μέτρα με ταχύτητα και συνέπεια, εμπιστευτήκαμε το κράτος και ακολουθήσαμε τις εντολές του και τέλος, όλοι πιστέψαμε ότι, επιτέλους, οι Έλληνες, σ' αυτή την περίσταση, βγάλαμε τον καλό εαυτό μας!

Το αδιαμφισβήτητο γεγονός είναι ότι στην αντιμετώπιση αυτής της πανδημίας γίναμε παράδειγμα προς μίμηση σ' όλο τον κόσμο. Το ζητούμενο είναι, αυτή η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το κράτος να διατηρηθεί και μετά τη λήξη της πανδημίας και να παγιωθεί στην κοινωνική μας ζωή. Η ευθύνη γι' αυτό ανήκει πρωτίστως στην κυβέρνηση, στην οποία κυβέρνηση - η οποία ασκεί και παιδαγωγικό ρόλο στο λαό - να άρει τη λαϊκή καχυποψία προς το κράτος, αποδεικνύοντας έμπρακτα ότι οι πράξεις της αποβλέπουν στην περιφρούρηση της πατρίδας, στη δικαιοσύνη και στην ευημερία του λαού, και, δευτερευόντως στο λαό, που είναι βέβαιο ότι και πολιτικό αισθητήριο διαθέτει και την πατρίδα του υπεραγαπά. Το ευχόμαστε ολόψυχα!

Διογένης ο κυνικός

«Άνθρωπον ζητώ!»

Την Κυριακή 14 Μαΐου, στον Αηλιά Παλιοζωγλοπιού Το 15ο Πολιτικό Μνημόσυνο του Χαρίλαου Φλωράκη

Την Κυριακή 14 Μαΐου το ΚΚΕ τίμησε τα 15 χρόνια από το θάνατο του Χαρίλαου Φλωράκη, στον Αηλιά στο Παλιοζωγλόπι, όπου γίνεται κάθε χρόνο. Στο μνημόσυνο μίλησε ο Αχιλλέας Κανταρτζής, μέλος της Κ.Ε. του ΚΚΕ και απηύθυναν χαιρετισμό η Μαρίνα Φυτισλή, Γραμματέας του Τ.Σ. Καρδίτσας της ΚΝΕ, ο Νίκος Τέγος, η Στέλλα Κριμνιώτη κ.ά.

Οι νέοι του χωριού μας

Κάτι έχει αλλάξει στον τόπο μας τα τελευταία χρόνια. Κύλησε πολύ νερό στ' αυλάκι του χρόνου από τότε που οι νέοι ήταν ερωτευμένοι με τη φύση! Φαίνεται πως "έχει κι ο καιρός γυρίσματα". Οι νέοι, βοηθούμενοι και από τις ευκολίες της εποχής - δίτροχα, τετράτροχα κλπ. - εγκαταλείπουν την καφετέρια και τρέπονται -σε μικρές ή μεγάλες συντροφίες- στα πανέμορφα βουνά μας. Χάρμα οφθαλμών να τους βλέπεις, έστω και σε φωτογραφία!

Ανακαινίστηκε το Αγροτικό Γιατρείο της Ραχούλας

Σε έναν άνετο χώρο ο οποίος ανακαινίστηκε με ευθύνη της Δημοτικής Αρχής Καρδίτσας λειτουργεί πλέον το αγροτικό Ιατρείο της Ραχούλας. Η αίθουσα του Αγροτικού Ιατρείου αντιμετώπιζε διάφορα προβλήματα τα οποία έκαναν δύσκολη τη λειτουργία του και για αυτό αποφασίστηκε να μεταφερθεί στο ίδιο κτίριο αλλά σε άλλη αίθουσα.

Η Δημοτική Αρχή με την Τεχνική της Υπηρεσία επενέβη στο χώρο και εκτέλεσε τις απαραίτητες εργασίες (εργασίες απομάκρυνσης της υγρασίας, συντήρηση παραθύρων, ελαιοχρωματισμοί κ.λπ.), ώστε ο χώρος να γίνει λειτουργικός. Επίσης η Δημοτική Αρχή, σε συνεργασία με το Κέντρο Υγείας Σοφάδων, μετέφερε τον απαραίτητο εξοπλισμό (ιατρικά μηχανήματα, εξεταστήριο, γραφεία, παροχή internet) ώστε η γιατρός που στελεχώνει το Ιατρείο να κάνει άνετα τη δουλειά της και συγχρόνως να εξυπηρετούνται οι ασφαλισμένοι.

Το ανακαινισμένο Ιατρείο επισκέφτηκε ο αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου Καρδίτσας και πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου κ.

Αριστοτέλης Σπάνιας και συνομίλησε με τη γιατρό. Ο κ. Σπάνιας υπογράμμισε ότι μέλημα της Δημοτικής Αρχής είναι, όπου υπάρχουν προβλήματα που σχετίζονται με τη παροχή υγείας και τα οποία ανάγονται στην ευθύνη του Δήμου, να αντιμετωπιστούν. "Στο αγροτικό ιατρείο της Ραχούλας χρειαζόταν να γίνουν παρεμβάσεις και να εξοπλιστεί. Σε συνεργασία με την Τεχνική μας Υπηρεσία και φυσικά το Κέντρο Υγείας Σοφάδων που είναι η υγειονομικά προϊστάμενη αρχή, αντιμετωπίσαμε τις ελλείψεις και πλέον το παραδίδουμε προς χρήση σε πολύ καλή κατάσταση" κατέληξε στην δήλωσή του ο κ. Σπάνιας.

